

CONFEDERACIÓ
EMPRESARIAL
ANDORRANA

MEMÒRIA 2021

1. Presentació

2. L'organització

- 2.1. Organigrama
- 2.2. Junta directiva
- 2.3. Comitè executiu
- 2.4. Socis
- 2.5. Canvi de seu social
- 2.6. Estats financers 2021 i pressupost 2022

3. Balanç de l'any

- 3.1. Trobada Empresarial Iberoamericana 2021
- 3.2. Consell Econòmic i Social
- 3.3. Acord d'Associació amb la Unió Europea
- 3.4. Jornades SAC
- 3.5. Taula d'Economia Circular i Contractació Pública
- 3.6. Programa Growth d'Andorra Business
- 3.7. Associacions prèmium

4. Comissions

- 4.1. Relacions Internacionals i Institucionals

- 4.2. Fiscal
- 4.3. Turisme i Comerç
- 4.4. Laboral, CASS i Afers Jurídics
- 4.5. Educació i Formació
- 4.6. Infraestructures i Sostenibilitat
- 4.7. Diversificació i Innovació
- 4.8. CEA Micro

5. La CEA als mitjans de comunicació

- 5.1. Aparicions als mitjans
- 5.2. Mitjans propis

6. Relacions institucionals

- 6.1. Amb entitats públiques i parapúbliques

7. Relacions internacionals

- 7.1. Amb organitzacions empresarials
- 7.2. IV Fòrum Iberoamericà MIPIME
- 7.3. Amb altres entitats i organismes estrangers

8. Relacions amb altres entitats

- 8.1. Amb la CCIS i l'EFA
- 8.2. Amb associacions i entitats socials, culturals i esportives

PRESENTACIÓ

Benvolgut/da soci/sòcia,

El 2021 havia de ser l'any de la recuperació econòmica després del sotrac que va representar la pandèmia del coronavirus. I, en certa mesura, especialment al llarg de la segona meitat de l'any, ha estat així.

Però el 2021 serà recordat, sobretot, com un any de contrastos: vam començar-lo ampliant la vigència de les suspensions temporals de contractes de treball (el que popularment hem anomenat ERTO) i l'hem acabat reclamant i proposant accions i mesures per pal·liar la manca de mà d'obra, especialment en el sector turístic, però també de manera generalitzada en tots els àmbits del teixit productiu. Els primers mesos de l'any van estar marcats per la gran preocupació pel tancament de fronteres i les restriccions a la mobilitat als països i regions veïnes i, en canvi, els darrers mesos de l'any la preocupació s'ha centrat en el col·lapse circulatori i la manca d'infraestructures de comunicació.

Aquests contrastos exemplifiquen el que ha estat el 2021: un any que va començar amb els motors a mig gas i que ha acabat

a ple rendiment. Des de la CEA hem donat un suport actiu —i proactiu— a l'estratègia de vacunació del Govern, perquè sabíem que era l'única via de sortida de la crisi i l'únic camí que ens portaria a la reactivació econòmica. Les dades demostren que ha estat així.

En tant que patronal, la nostra missió principal ha estat defensar els interessos de les empreses i de les persones treballadores per compte propi en l'àmbit de les relacions laborals. En aquest sentit, hem atès, d'entrada, els problemes urgents: la primera meitat de l'any va estar marcada per la pròrroga de les suspensions temporals de contracte i pel progressiu retorn a la normalitat. A partir de l'estiu, en canvi, des de la CEA ens vam centrar en coordinar els diversos actors i proposar mesures per pal·liar la manca de mà d'obra: el compromís del Govern per crear una quota de temporada d'estiu, l'avançament de l'obertura de les autoritzacions temporals per a la temporada d'hivern i la futura revisió dels criteris per reconduir els treballadors de la quota de temporada a la quota general són fruit d'aquest treball.

Al costat de l'urgent, també hem atès allò important: en el marc del Consell Econòmic i Social hem reclamat el desplegament

reglamentari de la llei d'acció sindical i patronal i hem iniciat un camí que ens ha de permetre homologar-nos plenament com l'única organització empresarial del país que té la consideració de “més representativa” i que, per tant, pot participar en tots els processos de negociació col·lectiva, tant sectorials com transversals. La CEA i les organitzacions sectorials que en formen part estan cridades a tenir un paper rellevant en la futura elaboració de convenis col·lectius i en la posada en marxa d'un servei de mediació en matèria laboral, també sota el paraigua del CES.

El progressiu retorn a la normalitat també ens ha fet reprendre alguns dels reptes que ja teníem plantejats abans de la irrupció de la pandèmia, com el d'aconseguir que la negociació de l'acord d'associació amb la Unió Europea culmini d'una manera positiva per al teixit empresarial del país. En aquest sentit, la CEA ha tingut un paper especialment proactiu en les taules de treball coordinades per la Secretaria d'Estat d'Afers Europeus on s'ha definit la posició negociadora d'Andorra en qüestions tan cabdals com la lliure circulació de persones i les seves implicacions per al mercat de treball, la política migratòria o el model de protecció social.

També en el capítol de l'acord d'associació amb la UE cal destacar la jornada organitzada conjuntament amb la Societat Andorrana de Ciències sota el títol *Andorra i el seu encaix positiu amb la Unió Europea*, celebrada el 30 de novembre, i que va donar la veu a empresàries i empresaris de tots els sectors de l'economia. Com testimonien els enregistraments de la cita —disponibles a la web de la CEA— i com quedarà recollit al llibre que properament es publicarà, la jornada va defugir les generalitats i els judicis de valor i es va centrar en qüestions concretes que tenen molt a veure amb el dia a dia de les nostres empreses i que —si som capaços de donar-hi la resposta adequada— faran que estiguem en disposició d'assolir un acord positiu per a Andorra.

Per a la CEA, l'acord d'associació amb la UE no és una finalitat en si mateix, sinó que ha de ser vist com un instrument més en favor del procés d'internacionalització i diversificació de l'economia andorrana. No és, ni de bon tros, l'únic element. N'hi ha d'altres. Alguns d'ells institucionals, com l'entrada d'Andorra al Fons Monetari Internacional, a la qual des de la CEA hem donat ple suport i en la qual hem participat directament i activament a través de les dues rondes de reunions —celebrades durant el 2021— amb els experts del FMI.

Altres elements en aquest procés d'internacionalització i diversificació són més físics, purament materials, com les infraestructures de comunicació, que han de contribuir al desenclavament d'Andorra. En aquest sentit, hem participat en el procés endegat pels ministeris d'Ordenament Territorial i d'Economia i Transports per dotar-nos d'una estratègia i d'un pla d'infraestructures de mobilitat a mitjà i llarg termini. Més enllà dels plantejaments generals, des de la CEA hem defensat la posada en marxa de l'aeroport Andorra - La Seu com a opció realista i factible per dotar el país d'una infraestructura aeroportuària —i ens congratulem de l'arrencada dels vols regulars el desembre de l'any passat—, i la carretera de la Solana d'Andorra per enllaçar el túnel d'Envalira i l'Ospitalet amb una nova via moderna i protegida contra les inclemències climatològiques que ha de garantir l'accés a França els 12 mesos de l'any.

El procés d'internacionalització i diversificació de l'economia andorrana va, a poc a poc, donant els seus fruits: bona prova n'és la represa de les xifres d'inversió estrangera després de la pandèmia, l'augment del nombre de residents internacionals —amb un èmfasi especial en el que anomenem nòmades digitals— o l'arrencada de projectes empresarials que complementen els sectors tradicionals de l'economia. Des de la nostra participació al consell d'administració d'Andorra Business, hem donat suport i contribuït a l'arribada de la multinacional Grífols al país i al

seguiment de programes de suport a les empreses locals —com el programa Actua Growth— per abordar amb garanties els reptes de creixement i expansió en un mercat global.

Les grans qüestions del model econòmic i social del país —com l'acord d'associació o la diversificació de l'economia— no ens han fet oblidar el dia a dia i el nostre rol com a defensors dels interessos empresarials, especialment davant de l'administració i en el procés d'elaboració de lleis i reglaments. Hem participat en l'elaboració o en les esmenes de millora de textos com la llei d'economia circular, la llei de contractació pública o el projecte de llei d'emprenedoria digital. Així mateix, també hem fet sentir la veu de l'empresariat en la posada en funcionament de la taxa d'hidrocarburs, la taxa turística i la reforma fiscal que es vol dur a terme des del Ministeri de Finances.

Una menció a part mereix el debat endegat en una comissió especial del Consell General durant la segona meitat del 2021 sobre la sostenibilitat del sistema públic de pensions. La CEA ha fet les seves aportacions per garantir que les empreses no perdin competitivitat en aquest procés i està estudiant diversos informes i dades per tal de poder formular propostes de millora que permetin avançar en la sostenibilitat del sistema sense comprometre la bona marxa de les nostres empreses.

El 2021 va començar marcat per l'excepcionalitat: l'excepcionalitat, negativa, de la pandèmia i de les seves conseqüències econòmiques i socials; però també l'excepcionalitat positiva de la XIII Trobada Empresarial Iberoamericana, que la CEA va organitzar els dies 19 i 20 d'abril en el marc de la XXVII Cimera Iberoamericana, que va culminar el dia següent amb la reunió dels caps d'Estat i de Govern.

La Trobada Empresarial d'Andorra la Vella va ser el primer fòrum econòmic internacional d'alt nivell de l'era postpandèmia. Per a la CEA va representar un repte organitzatiu de primer ordre: un esdeveniment que normalment es prepara amb un any d'antel·lació es va organitzar en menys de tres mesos. A més, no es tractava d'organitzar un esdeveniment, sinó dos: un en format presencial clàssic, que va comptar amb més de 400 participants; i un en línia, amb una emissió per *streaming* que equivalia a un programa de televisió de dos dies, amb un nombre de participants que va superar els 4.000 espectadors simultanis via *streaming*.

El repte era enorme i el vam superar amb èxit, amb un protocol Covid-19 dissenyat *ad hoc* per a l'ocasió i amb una repercussió mediàtica que fins aleshores cap fòrum econòmic al país no havia tingut. La Trobada Empresarial Iberoamericana va ser, en bona mesura, la prova de foc de la maduresa de la CEA com a organització empresarial i de la capacitat d'Andorra d'acollir un esdeveniment d'aquestes característiques.

Durant els darrers 12 mesos, la CEA ha continuat el seu camí de consolidació com a patronal transversal més representativa, com a interlocutora privilegiada de les administracions públiques, com a veu i representació dels interessos empresarials i com a referent en l'organització d'esdeveniments amb repercussió internacional.

Tot això no debilita, sinó que —ben al contrari— reforça, la nostra essència i la nostra raó de ser: la CEA és, com el seu nom indica, una confederació, una organització d'organitzacions, i les nostres 17 associacions sectorials (18, si comptem la nostra associació fundadora, l'Empresa Familiar Andorrana) han fet una feina molt

remarcable durant el 2021. Bona part de la força i l'empenta que la CEA ha demostrat al llarg dels darrers 12 mesos no hauria estat possible sense la bona feina d'aquestes 18 organitzacions.

Com que seria impossible esmentar-les totes, em limitaré a assenyalar les qüestions en què les quatre associacions prèmium de la CEA han destacat durant el 2021: l'Associació Eix Central (AEC) està tenint un paper cabdal en el relançament del pla estratègic de comerç i en la reconversió del sector del *retail* en clau de qualitat, diversificació de l'oferta i professionalització. L'Associació de Gestors de Residus (AGREDA) ha estat la veritable ànima de la regulació de l'economia circular al nostre país, amb una llei que serà pionera en diversos aspectes, per bé que també presenta algunes mancances.

L'Associació d'Importadors de Mercaderies Industrials (ANIM) ha aconseguit un nou nivell d'interlocució amb les societats de titularitat pública, especialment amb FEDA, i ha promogut una major transparència en la contractació, la compra i l'adjudicació en el sector públic. I l'Associació de Transport Públic de Viatgers (ATVA) ha estat un exemple a seguir a l'hora de posar xifres concretes a l'impacte que ha tingut la pandèmia del SARS-CoV-2 en el seu sector econòmic; un exemple que si seguíssin la resta de sectors econòmics donaria encara més força a les reivindicacions empresarials.

Intentar resumir la feina que fem des de la CEA i les seves associacions sectorials en uns quants paràgrafs és una tasca

pràcticament impossible; però espero haver esbossat de forma acurada quines han estat les nostres línies principals d'actuació. I, el que és més important, espero haver transmès el convenciment —el de les dones i els homes que m'acompanyen a la Junta Directiva i el meu propi— que les tribulacions d'aquests dos darrers anys ens han fet més forts i ens han preparat millor per a un futur prometedor.

Gerard Cadena Turiella

President

L'ORGANITZACIÓ

La Confederació Empresarial Andorrana representa, gestiona, fomenta i defensa els interessos de les organitzacions empresarials i professionals del Principat d'Andorra, així com de les empreses i empresaris que hi estan afiliats a títol individual.

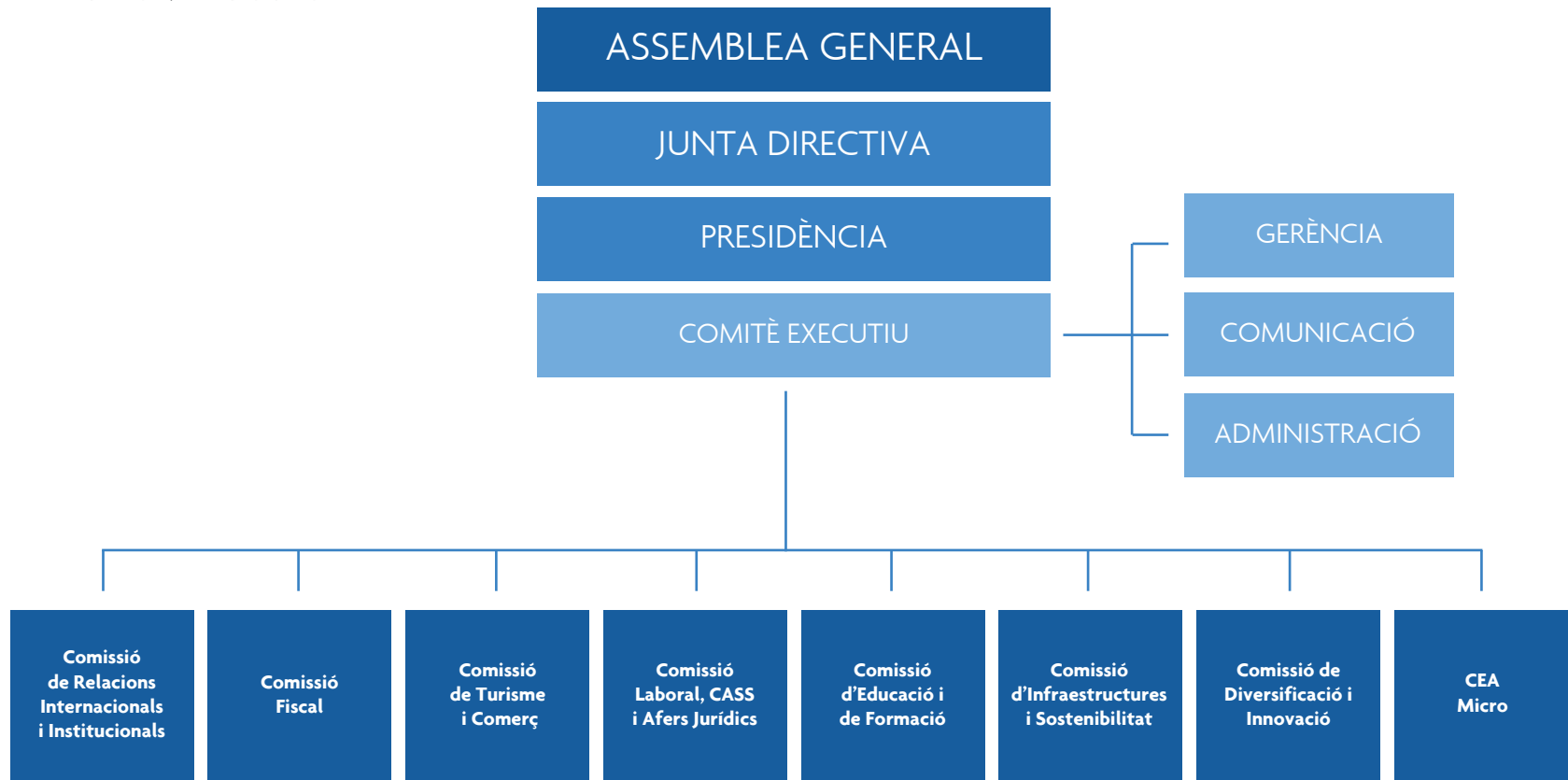
Va ser fundada l'any 2006 sota l'impuls de l'associació Empresa Familiar Andorrana amb l'objectiu d'integrar i vertebrar les empreses i associacions amb activitat al país, és a dir, de convertir-se en la patronal.

Des de llavors ha liderat i ha participat en nombrosos projectes tant nacionals com internacionals que han tingut les empreses andorranes com a eix central. Actualment un dels seus membres representa els empresaris i treballadors per compte propi a la Caixa Andorrana de la Seguretat Social i al Consell Econòmic i Social.

En aplicació del marc de relacions laborals actuals, la CEA és l'única patronal transversal que compleix els criteris per ser considerada com a organització patronal més representativa i, per tant, facultada per participar en tots els processos —sectorials i transversals— de negociació col·lectiva.

2.1.

ORGANIGRAMA

2.2. JUNTA DIRECTIVA

La junta directiva és l'òrgan col·legiat de govern, gestió, administració i direcció de la Confederació. És elegida per l'assemblea general, per un mandat de quatre anys, d'entre els representants dels socis col·lectius i individuals. El 2021 ha estat formada per:

Gerard Cadena Turiella, president
 Miquel Àngel Armengol Bosch, vicepresident
 Elena Redondo Torregrosa, secretària
 Jordi Nadal-Balletbó Àlvarez, tresorer
 Esther Puigcercós Font, vocal
 José María Roger Ezpeleta, vocal
 Montserrat Ronchera Santacreu, vocal
 Ramon Oliva Cuscullola, vocal
 Jordi Prat Vidal, vocal
 Àlex Armengol Torm, vocal
 David Hidalgo Vila, vocal
 Jordi Ballbé Samohod, vocal

Iago Andreu Sotelo, director/gerent

2.3.

COMITÈ EXECUTIU

El comitè executiu està integrat per les següents persones:

Membres nats:

Gerard Cadena Turiella, president

Miquel Àngel Armengol Bosch, vicepresident

Jordi Nadal-Balletbó Àlvarez, tresorer

Elena Redondo Torregrosa, secretària

Membres de lliure designació per part del president:

Esther Puigcercós Font

Montserrat Ronchera Santacreu

David Fraissinet

Cristina Palmitjavila Serra

Francesc Zamora Puigcercós

Iago Andreu Sotelo, director/gerent

2.4. SOCIS

La CEA ha tancat el 2021 —any marcat per una notable baixada de l'activitat i per les suspensions temporals de contractes de treball— amb 818 empreses associades (830 el 2020), 156 de les quals a títol individual (176 el 2020). El nombre de persones empleades per les empreses amb representació a la CEA ha estat 11.047 (10.951 el 2020). Durant el 2021 les associacions i els col·lectius professionals membres de la CEA han estat els següents:

Associació Andorrana d'Agències de Publicitat (AAAP)

Associació d'Agències de Viatges d'Andorra (AAVA)

Associació d'Agents de Duana d'Andorra (AADA)

Associació d'Empreses d'Allotjament Turístic (AEAT)

Associació d'Entitats Financeres d'Inversió (ADEFI)

Associació d'Importadors i Distribuïdors d'Alimentació, Begudes Alcohòliques i Vins d'Andorra (AIDABA)

Associació de Bancs Andorrans (ABA)

Associació de Contractistes d'Obres d'Andorra (Acoda)

Associació de Gestors de Residus d'Andorra (AGREDA)

Associació de Fabricants de Productes de Tabac d'Andorra (AFPTA)

Associació de Majoristes de Material Elèctric (FEGIME ANDORRA)

Associació de Propietaris de Béns Immobles (APBI)

Associació de Transportistes de Mercaderies i Carburants d'Andorra (ATMCA)

Associació de Transports Públics i de Viatgers d'Andorra (ATVA)

Associació Grans Distribuïdors al Detall (AGDD)

Associació Nacional de Negociants, Importadors i Exportadors de Mercaderies Industrials (ANIM)

Club de Màrqueting d'Andorra

Col·legi de Gestors i Agents Immobiliaris (AGIA)

Gremi de Joiers i Rellotgers d'Andorra

Ski Andorra

2.5.

CANVI DE SEU SOCIAL

El primer de juny la Confederació Empresarial Andorrana s'ha traslladat a una nova seu. El canvi s'ha fet amb la "voluntat de millorar la visibilitat de la patronal, així com per oferir un espai més diàfan i adaptat a les necessitats de la Confederació", segons ha assenyalat el president, Gerard Cadena.

Les instal·lacions, situades al número 8 del carrer Prat de la Creu d'Andorra la Vella, estan distribuïdes en dues plantes, la primera a peu de carrer amb els serveis administratius i una sala polivalent, i la segona amb dos despatxos autònoms. L'horari d'atenció al públic és de dilluns a dijous de 8.00 a 13.30 h i de 14.00 a 17.00 h i el divendres de 8.00 a 14.00 h.

2.6.

ESTATS FINANCERS
2021 I PRESSUPOST 2022

El balanç de la CEA al 31 de desembre de 2021 ascendeix a 120.004,02 euros. Destaquem que:

- El 76,26% de l'actiu correspon a crèdits i comptes per cobrar a curt termini, a ajustaments per periodificació i a tresoreria, representant aquest últim epígraf un 61,59% del total de l'actiu.
- Els passius corrents representen un 16,86% del total del balanç, corresponent a deutes i altres comptes a pagar a curt termini.
- El fons de maniobra és positiu i ascendeix a un total de 71.275,53 euros.
- El resultat de l'exercici ha estat positiu de 69.487,06 euros, essent el resultat de l'exercici anterior de 22.084,53 euros.

COMpte DE PÉRDUES I GUANYs						
	01.01.2021 a 31.12.2021	% s/ ingressos	01.01.2020 a 31.12.2020	% s/ ingressos	Variació 2021 - 2020	Var. %
I Ingressos d'explotació						
1 Quotes afiliats i associacions	184.125,67	31,77 %	174.363,84	65,86 %	9.761,83	5,60 %
2 Quotes extra afiliats per U.E.	0,00	0,00 %	0,00	0,00 %	0,00	—
3 Publicitat i patrocinis	1.819,84	0,31 %	28.464,28	10,75 %	(26.644,44)	(93,61)%
4 Arrendament sala i seu social	0,00	0,00 %	0,00	0,00 %	0,00	—
5 Serveis CEA i formacions	2.250,00	0,39 %	15.500,00	5,85 %	(13.250,00)	(85,48)%
6 Publicitat revista i Web	0,00	0,00 %	0,00	0,00 %	0,00	—
7 Aportacions ABA, APFTA i EFA	46.440,00	8,01 %	46.440,00	17,54 %	0,00	0,00 %
8 Patrocini XIII EEIB	344.870,64	59,51 %	0,00	0,00 %	344.870,64	—
Total ingressos d'explotació	579.506,15	100,00 %	264.768,12	100,00 %	314.738,03	118,87 %
II Despeses d'explotació						
1 Despeses de personal	95.740,34	16,52 %	146.989,61	55,52 %	(51.249,27)	(34,87)%
a) Sous, salaris i assimilats	82.892,10	14,30 %	127.263,77	48,07 %	(44.371,67)	(34,87)%
b) Càrregues socials	12.848,24	2,22 %	19.725,84	7,45 %	(6.877,60)	(34,87)%
2 Amortització de l'immobilitzat	3.092,93	0,53 %	1.424,64	0,54 %	1.668,29	117,10 %
a) Immobilitzat intangible	171,00	0,03 %	256,52	0,10 %	(85,52)	(33,34)%
b) Immobilitzat tangible	2.921,93	0,50 %	1.168,12	0,44 %	1.753,81	150,14 %
3 Deteriorament del circulat	0,00	0,00 %	0,00	0,00 %	0,00	—
4 Altres despeses d'explotació	411.175,40	70,95 %	94.269,99	35,60 %	316.905,41	336,17 %
a) Arrendaments	25.163,15	4,34 %	22.501,87	8,50 %	2.661,28	11,83 %
b) Reparacions i conservació	29.404,14	5,07 %	18.950,86	7,16 %	10.453,28	55,16 %
c) Serveis professionals independents	15.273,63	2,64 %	6.654,96	2,51 %	8.618,67	129,51 %
d) Primes d'assegurances	315,54	0,05 %	315,54	0,12 %	0,00	0,00 %
e) Serveis bancaris i similars	565,31	0,10 %	906,09	0,34 %	(340,78)	(37,61)%
f) Publicitat, propaganda i relacions públiques	6.302,02	1,09 %	1.186,55	0,45 %	5.115,47	431,12 %
g) Subministraments	2.924,70	0,50 %	2.520,62	0,95 %	404,08	16,03 %
h) Altres despeses i serveis diversos	331.226,91	57,16 %	41.233,50	15,57 %	289.993,41	703,30 %
Altres despeses i serveis	27.443,12	4,74 %	38.275,17	14,46 %	(10.832,05)	(28,30)%
Tributs	5.359,22	0,92 %	2.958,33	1,12 %	2.400,89	81,16 %
Patrocini XIII EEIB	292.945,57	50,55 %	0,00	0,00 %	292.945,57	—
Donacions i ajuts	5.479,00	0,95 %	0,00	0,00 %	5.479,00	—
Total despeses d'explotació	510.008,67	88,01 %	242.684,24	91,66 %	267.324,43	110,15 %
Resultat de l'explotació	69.497,48	11,99 %	22.083,88	8,34 %	47.413,60	214,70 %
III Ingressos i despeses financeres						
1 Ingressos financers	0,00	0,00 %	0,66	0,00 %	(0,66)	(100,00)%
2 Despeses financeres	10,83	0,00 %	0,01	0,00 %	10,82	108200,00 %
Resultat financer	(10,83)	(0,00)%	0,65	0,00 %	(11,48)	(1766,15)%
Resultat de les operacions	69.486,65	11,99 %	22.084,53	8,34 %	47.402,12	214,64 %
IV Altres ingressos i despeses no recurrents						
1 Altres ingressos no recurrents	0,41	0,00 %	0,00	0,00 %	0,41	—
2 Altres despeses no recurrents	0,00	0,00 %	0,00	0,00 %	0,00	—
Total altres ingressos i despeses no recurrents	0,41	0,00 %	0,00	0,00 %	0,41	—
Resultat abans d'impostos	69.487,06	11,99 %	22.084,53	8,34 %	47.402,53	214,64 %
V Impost sobre beneficis	0,00	0,00 %	0,00	0,00 %	0,00	—
RESULTAT DE L'EXERCICI	69.487,06	11,99 %	22.084,53	8,34 %	47.402,53	214,64 %

Balanç de situació

ACTIU					PASSIU				
	Exercici 2021		Exercici 2020			Exercici 2021		Exercici 2020	
		%		%			%		%
A) Actius no corrents	28.490,79	23,74%	12.714,74	14,77%	A) Patrimoni net	99.766,32	83,14%	30.279,26	35,18%
I Immobilitzat intangible	0,00	0,00%	171,00	0,20%	I Reserves i resultats acumulats	30.279,26	25,23%	8.194,73	9,52%
1 Propietat industrial	0,00	0,00%	0,00	0,00%	1 Reserves voluntàries	53.556,77	44,63%	53.556,77	62,22%
2 Aplicacions informàtiques	0,00	0,00%	171,00	0,20%	2 Resultats exercicis anteriors	(23.277,51)	-19,40%	(45.362,04)	-52,70%
II Immobilitzat tangible	24.574,74	20,48%	8.387,07	9,74%	II Resultat de l'exercici	69.487,06	57,90%	22.084,53	25,66%
1 Instal·lacions tècniques	2.596,47	2,16%	0,00	0,00%					
2 Altres Instal·lacions	13.104,58	10,92%	286,26	0,33%					
3 Mobiliari	6.966,26	5,81%	7.147,72	8,30%					
4 Equips per a processos d'informació	1.907,43	1,59%	953,09	1,11%					
III Inversions immobiliàries	0,00	0,00%	0,00	0,00%					
IV Immobilitzat financer	3.916,05	3,26%	4.156,67	4,83%	B) Passius no corrents	0,00	0,00%	0,00	0,00%
1 Fiança lloguer despatx	3.916,05	3,26%	4.156,67	4,83%					
B) Actius corrents	91.513,23	76,26%	73.363,33	85,23%	C) Passius corrents	20.237,70	16,86%	55.798,81	64,82%
I Crèdits i comptes per cobrar a curt termini	16.889,20	14,07%	20.540,66	23,86%	I Deutes a curt termini	2.721,41	2,27%	2.892,83	3,36%
1 Clients per vendes i prestacions de serveis	16.460,94	13,72%	20.406,36	23,71%	1 Administracions Públiques, creditors	2.721,41	2,27%	2.892,83	3,36%
2 Administracions públiques, deutors	428,26	0,36%	134,30	0,16%	2 Deutes amb entitats de crèdit	0,00	0,00%	0,00	0,00%
3 Altres crèdits per recuperar	0,00	0,00%	0,00	0,00%	II Creditors comercials i altres comptes a pagar	17.516,29	14,60%	38.551,91	44,79%
II Tresoreria	73.907,07	61,59%	12.932,47	15,02%	1 Creditors per prestacions de serveis	17.516,29	14,60%	38.551,91	44,79%
1 Caixa, euros	82,99	0,07%	71,04	0,08%	VI Ajustaments per periodificació	0,00	0,00%	14.354,07	16,68%
2 Bancs c/c vista, euros	73.824,08	61,52%	12.861,43	14,94%					
III Ajustaments per periodificació	716,96	0,60%	39.890,20	46,34%					
TOTAL ACTIU	120.004,02	100,00%	86.078,07	100,00%	TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU	120.004,02	100,00%	86.078,07	100,00%

Pressupost 2022

INGRESSOS	Pressupost 2021	Pressupost 2022
Quotes associacions	113.779,30	110.493,80 €
Quotes socis individuals	60.584,54	72.831,87 €
Derrama Unió Europea (15% quota)		
Ingressos nous associats		
Lloguer despatx contractistes		
Lloguer seu social		
Aportació patrocinadors	46.440,00	46.440,00 €
Aportació espònsors	2.500,00	5.000,00 €
Lloguer sala - butlletí		
Ingressos per serveis als associats		
Serveis derivats acord SMEunited		
Ingressos premis CEA		21.000,00 €
Benefici extraordinari Cimera Iberoamericana		
TOTAL INGRESSOS	223.303,84	255.765,67
DESPESES	Pressupost 2021	Pressupost 2022
Lloguers	28.200,00	24.000,00 €
Lloguer TPV		
Total Lloguer	28.200,00	24.000,00
Reparacions i manteniment despatx	250,00	
Manteniment Informàtica	7.500,00	5.000,00 €
Domini Hosting CEA/IWAND/Wordpress	500,00	500,00 €
Manteniment web / community management	24.000,00	24.000,00 €
Actualització material informàtic	2.500,00	
Total Reparacions i Conservació	34.750,00	29.500,00
Contracte prevenció riscos laborals	500,00	500,00 €
Auditoria / revisió comptable	5.000,00	6.000,00 €
Assessorament laboral	2.400,00	1.500,00 €
Òptim Tax		7.500,00 €
Serveis Professionals	7.900,00	15.500,00
Assegurances despatx	350,00	350,00 €
Assegurances	350,00	350,00
Despeses bancàries	150,00	500,00 €
Servies Bancaris i similars	150,00	500,00
Publicitat	500,00	
Despeses Representació	3.000,00	10.000,00
Memòria CEA	1.900,00	1.500,00 €
Publicitat i Relacions Públiques	5.400,00	11.500,00
Despeses Premis CEA	0,00	
DESPESES PREMIS CEA	0,00	
FEDA	900,00	900,00 €
Andorra Telecom	1.900,00	2.500,00 €

INGRESSOS	Pressupost 2021	Pressupost 2022
Subministraments	2.800,00	3.400,00
Formació personal CEA	1.000,00	
Restauració	2.500,00	1.500,00 €
Serveis de Neteja	1.430,00	1.750,00 €
Subscripcions	1.000,00	1.000,00 €
Serveis comptabilitat i administració associacions	6.000,00	0,00 €
Material oficina	1.500,00	1.500,00 €
Desplaçaments	6.000,00	6.000,00 €
Despeses varies funcionament	1.500,00	4.500,00 €
Despeses varies varies		0,00 €
Estudis i informes econòmics	6.000,00	7.500,00 €
Centre de Congressos	2.500,00	0,00 €
Acord associació Unió Europea	3.000,00	5.000,00 €
Marca Andorra		0,00 €
SMEunited	2.550,00	2.550,00 €
Despeses representació Brussel·les SMEunited	0,00	0,00 €
Encuentro Empresarial IB	0,00	0,00 €
Afiliació a la OIE	4.600,00	4.600,00 €
CEA Joves i Emprenedors	3.000,00	1.000,00 €
Premis CEA 2022	1.000,00	17.000,00 €
El Futur a Debat		0,00 €
FIJE		1.500,00 €
Altres Serveis	43.580,00	55.400,00
Despeses de Personal	85.143,28	93.549,95
Indemnitzacions		
CASS	13.197,21	14.500,24
DESPESES DE PERSONAL	98.340,49	108.050,19
Xec Creu Roja Premis CEA		0,00
Amortitzacions	1.500,00	2.000,00
Imposos		0,00
TOTAL DESPESES	222.970,49	250.200,19
RESULTAT PRESSUPOSTARI	333,35	5.565,48

BALANÇ DE L'ANY

Consignem en aquest capítol les iniciatives més destacades en les quals la Confederació ha participat al llarg del 2021. Comencem, com no pot ser d'una altra manera, amb l'organització de la Trobada Empresarial Iberoamericana, organitzada en un temps rècord i que ha estat un gran èxit de participació. L'any, però, ha donat molt més de si.

3.1.

TROBADA EMPRESARIAL IBEROAMERICANA 2021

La pandèmia de la Covid-19 va alterar el desenvolupament habitual de la XXVII Cimera Iberoamericana de Caps d'Estat i de Govern, que s'havia de celebrar el novembre del 2020, i en va obligar a modificar tant les dates com el format, que va esdevenir mixt: presencial i virtual. En aquest marc, la Confederació Empresarial Andorrana, juntament amb el Consell d'Empresaris Iberoamericans (CEIB) i la Secretaria General Iberoamericana (SEGIB) organitzava les Trobades Empresarials, una cita bienal que té lloc els dos dies immediatament anteriors a la Cimera i en què les patronals i empresaris iberoamericans debaten sobre els temes que afecten el seu esdevenidor.

Així, la Trobada Empresarial Iberoamericana ha tingut finalment lloc a Andorra la Vella el 19 i 20 d'abril de 2021 al voltant del lema "Innovació per al desenvolupament sostenible: objectiu 2030".

Com suggereix la divisa, la innovació empresarial i la sostenibilitat corporativa han estat els dos eixos centrals d'una trobada en què també s'han abordat

temes de gran rellevància per a la regió com l'energia i la transició ecològica, la transformació digital i la indústria 4.0 o l'arbitratge. A més, s'han posat sobre la taula qüestions de plena actualitat com el repte de la recuperació del turisme o la importància de la innovació i la tecnologia com a catalitzadors a favor de la igualtat de gènere, amb una sèrie de propostes dirigides a fomentar l'esperit empresarial entre les dones.

El programa ha arrencat amb la XXXI Reunió de Presidents d'Organitzacions Empresarials Iberoamericanes del CEIB i de l'Organització Internacional d'Empleadors (OIE), que enguany ha versat sobre el paper de les cúpules empresarials en l'escenari de recuperació post-Covid.

Han assistit a la trobada empresarial el rei d'Espanya, Felip VI, el president espanyol,

Pedro Sánchez, així com el president de la República Portuguesa, Marcelo Rebelo de Sousa, i el primer ministre, António Costa. Els presidents de Guatemala, Alejandro Giammattei —l'anterior amfitriona— i de la República Dominicana, Luis Abinader, nació que prendrà el relleu per a la propera Cimera Iberoamericana, també han sigut presents als actes.

En conjunt, han intervingut a la trobada més de 100 ponents, entre autoritats, representants d'institucions i empreses, així com els màxims experts en diverses matèries. La cloenda ha comptat amb la participació del cap de Govern d'Andorra, així com dels caps d'estat presents al país, que han participat just després en l'acte inaugural de la cimera política.

La XIII edició de la Trobada Empresarial Iberoamericana ha estat la que ha tingut

més participants de totes les que s'han celebrat fins ara: prop de 4.000 persones, entre les més de 400 presencials i les més de 3.500 que han seguit l'esdeveniment mitjançant la plataforma en línia que s'ha creat especialment per a l'ocasió.

El format d'aquesta edició suposava un doble repte en combinar la presencialitat i la virtualitat, un objectiu que "ha estat superat amb bona nota" en paraules del president de la CEA, Gerard Cadena. El format virtual, que permetia el seguiment tant en directe com de manera asíncrona, ha minimitzat l'impacte de la diferència horària entre la península ibèrica i Amèrica Llatina.

Aquesta ha estat també la Trobada Empresarial de la inclusió. A més de comptar, per primera vegada, amb traducció simultània castellà-portuguès, la Fundació

ONCE ha garantit l'adequació del web de la trobada, la senyalítica física del Centre de Congressos, la traducció al llenguatge de signes i la informació en Braille.

El congrés ha comptat amb totes les garanties de seguretat, amb limitacions del 40% de l'aforament, i amb un protocol Covid desenvolupat pel Ministeri de Salut i auditat per AENOR que no ha detectat cap positiu entre els assistents, que s'havien de fer obligatòriament una PCR o una TMA a l'entrada a país i passaven el test d'antígens abans d'accedir al recinte.

L'esdeveniment ha tingut un cost d'uns 300.000 euros, coberts íntegrament amb patrocinis, i que revertiran en moltes petites empreses del país, tal com era voluntat de la Confederació. En paraules del seu director gerent, Iago Andreu, "des de la CEA era importantíssim que la Trobada Empresarial aportés valor afegit a les empreses andorranes."

La CEA agraeix tant al Comú d'Andorra la Vella com al Govern d'Andorra les facilitats organitzatives que han permès assolir l'èxit de la trobada. El canal de YouTube de la CEA compila un seguit de vídeos que recullen els moments més significatius de l'esdeveniment.

3.2.

CONSELL ECONÒMIC I SOCIAL

En la trobada del Consell Econòmic i Social del 20 de maig, el representant de la CEA en aquest organisme ha transmès un seguit de demandes que sintetitzem a continuació.

La Llei 32/2018 d'acció sindical i patronal estableix que “el Govern ha de regular per reglament l'organització i el funcionament del Registre d'Organitzacions Sindicals i del Registre d'Organitzacions Empresarials en el termini de tres mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.” La Llei prefigura dos tipus d'organitzacions empresarials:

- a. Organitzacions empresarials més representatives: mínim del 20% dels assalariats totals del país (la CEA seria l'única en aquesta categoria)
- b. Organitzacions empresarials representatives: mínim del 25% dels assalariats d'un sector

La Llei 31/2018 de relacions laborals dictamina que “en el termini màxim d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta

Llei, el Govern ha d'aprovar els reglaments que en dimanen i, en concret, la figura del mediador en el marc de la negociació col·lectiva i el règim jurídic de les empreses de treball temporal, d'acord amb aquesta Llei”. Aquest reglament del mediador està encara pendent d'aprovació.

Les patronals sectorials (organitzacions representatives, segons la terminologia de la Llei) que tenen interès a iniciar un procés de negociació col·lectiva, no ho poden fer per inexistència —en molts casos— de representants dels assalariats; i tampoc no poden provocar-ne el procés d'elecció. Hi ha el compromís de desenvolupar aquest reglament.

La mateixa Llei 31/2018 diu: “S'encomana al Govern que en el termini màxim d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, elabori un estudi relatiu a la possibilitat de crear un fons de capitalització, que s'hauria de nodrir amb aportacions de l'empresari i de la persona assalariada, amb la finalitat de dotar de forma periodificada els passius socials, donar suport a les activitats formatives, complementar prestacions de jubilació, assegurar la percepció total o parcial de les quantitats corresponents en cas de resolució de la relació laboral, o qualsevol altra finalitat que es pugui considerar oportuna.”

Més enllà de donar compliment a aquest mandat legal, la CEA considera que és

un element a tenir en compte a l'hora de configurar el model de protecció social i d'avançar en la flexiseguretat, perquè entén que aquesta figura (si mai s'aprova) hauria d'anar acompanyada d'una reducció de les indemnitzacions per acomiadament. També és un element a tenir en compte en el procés de negociació de l'acord d'associació amb la Unió Europea.

Vista la voluntat del Govern de regular les suspensions temporals de contractes de treball (els anomenats ERTOS) amb una fórmula general diferent de l'emprada en les regulacions aprovades durant el 2020 per fer front a la crisi de la Covid-19, caldria treballar en el projecte de Llei que reguli aquesta figura. Caldria també determinar si s'entén que aquesta regulació és una concreció de l'establert a l'article 41 de la Llei 31/2018 (suspensió per causa de força major) o si es considera que és una figura diferent.

Quant al finançament de la prestació vinculada a les suspensions temporals de contracte, caldria tenir en compte si es vol utilitzar el fons de capitalització previst a la disposició final tercera de l'esmentada Llei (la motxilla austríaca).

Es preveu que la Confederació es pugui inscriure en el Registre d'Organitzacions Empresarials tan bon punt es faci efectiu. La inscripció permetrà que la CEA sigui considerada el referent majoritari en

l'àmbit empresarial, ja que representa el 20% de la massa salarial del país. De la mateixa manera, moltes de les associacions sectorials inscrites a la CEA agrupen el 25% dels assalariats del sector que representen. És el cas d'Andorra Banking, l'ACODA, Eix Central i d'altres. Això permetrà que puguin participar en les negociacions dels convenis col·lectius i en les negociacions sectorials.

3.3. ACORD D'ASSOCIACIÓ AMB LA UNIÓ EUROPEA

Els seminaris temàtics sobre diversos aspectes de l'acord amb la Unió Europea organitzats per la Secretaria d'Estat d'Afers Europeus i celebrats el 5 de maig i el 6 de setembre, en els quals la Confederació Empresarial Andorrana ha participat en tant que agent econòmic del país, han servit per fixar la posició negociadora d'Andorra pel que fa a qüestions cabdals com la lliure circulació de persones i la llibertat d'establiment.

La darrera proposta formulada per la Unió Europea d'adaptació del règim de la lliure circulació de persones per a Andorra i que està inspirada en la solució de Liechtenstein en el marc de l'EEE és per a

la CEA del tot insuficient, pels motius que s'exposen a continuació:

1. La proposta de la UE s'articula com un règim transitori de 5 anys, a comptar des de la data d'entrada en vigor de l'acord, després del qual Andorra hauria d'assumir la lliure circulació de persones. La CEA entén que s'hauria d'articular com un període transitori i revisable —i per tant, prorrogable— en base a elements objectius, com els factors demogràfics.
2. La proposta preveu un increment percentual de les autoritzacions d'immigració respecte a les de l'any anterior. Aquesta proposta és inassumible, ja que pressuposa un creixement quantitatiu il·limitat o bé portaria a la inexistència pràctica de quotes d'immigració.
3. La proposta preveu agrupar les autoritzacions d'immigració en dues figures: inferiors i superiors als 12 mesos. Aquest agrupament no hauria de representar un gran problema per al cas de les autoritzacions del que avui és la quota general, però no dona cobertura a la realitat de la quota de temporada. Per tant, la figura de la quota de temporada —amb els trets actuals— hauria de seguir existint.
4. La proposta preveu un dret de residència permanent a partir del cinquè any de residència ininterrompuda. Aquest dret de residència permanent

no existent a Andorra actualment i, en qualsevol cas, el lliandar dels 5 anys és massa baix per a un país amb una rotació important de la immigració. Per tal de situar aquest lliandar en un nivell òptim, caldria disposar de dades sobre quin és el percentatge de persones que acaben residint de forma permanent al país en funció de l'antiguitat de la residència. A tall d'exemple, si de les persones que fa 15 o més anys que resideixen a Andorra, un 85% acaben residint de forma permanent al país —accedint o no a la nacionalitat andorrana a partir del 20è any de residència— seria assumible situar en 15 anys el lliandar per a l'obtenció del dret de residència permanent.

5. La proposta aplica a Andorra el règim de reagrupament familiar previst a la normativa comunitària i que és notablement més ampli que el règim actual del país. La CEA considera que caldria fer alguna aproximació financera sobre l'impacte que podria tenir assumir aquest règim.

La patronal sosté que la clau en la negociació de la lliure circulació de persones és mantenir la vinculació entre immigració i activitat econòmica (treball per compte aliè o per compte propi) o inversió (en el cas de les residències sense activitat econòmica). Tot i que aquest principi topa en el pla teòric amb la lliure circulació de persones, la pràctica demostra que An-

Andorra és un dels països d'Europa més oberts a la immigració, especialment a la provinent de països comunitaris: dels 78.015 habitants d'Andorra, menys de la meitat (un 48,7%) tenen la nacionalitat andorrana, i d'entre els 40.016 habitants d'altres nacionalitats, 33.717 (més d'un 43%) són nacionals de països comunitaris, de l'Espai Econòmic Europeu o assimilats. Això converteix Andorra — juntament amb Mònaco— en un dels dos països europeus on els nacionals són una minoria en el propi país i —després de Mònaco— en el país europeu amb la major proporció de població provinent de països comunitaris.

A aquestes característiques demogràfiques cal afegir-hi altres elements com l'exigüïtat del territori (468 km²), dels quals menys del 10% és urbanitzable. El país, doncs, té uns límits de creixement clars, en els quals cal incloure també la pressió que exerceix l'activitat turística (8,3 milions de visitants anuals en l'escenari previ a la pandèmia).

Aquest posicionament, i la idea que Andorra necessita, per la seva realitat geogràfica i demogràfica, una adaptació del cabal comunitari en immigració, ha estat també explicat a l'ambaixador de la UE a Andorra, Didier Lenoir, en la reunió mantinguda el 22 de juny al Departament d'Afers Europeus del Govern amb les entitats empresarials

(CCIS, EFA i Cambra) i els representants de les professions liberals.

L'increment mínim del percentatge de quotes/autoritzacions de l'any anterior i el dret de sojorn permanent a partir de 5 anys de manera ininterrompuda que preveu la proposta europea portarien que a mitjà/llarg termini la vinculació entre residència i activitat econòmica desaparegués. I van en contra d'un desenvolupament sostenible i equilibrat del país.

El segon seminari ha tractat la qüestió de l'exercici de la professió liberal, que afecta parcialment dues de les llibertats del mercat interior: el lliure establiment i la lliure prestació de serveis.

Les regles del mercat interior preveuen que els professionals liberals —igual que els treballadors per compte propi i les empreses— que operen legalment al territori d'un estat membre puguin operar en el territori d'un altre estat membre, ja sigui de manera estable i continuada (lliure establiment) o bé de manera temporal seguint radicats en el seu país d'origen (lliure prestació de serveis).

En el cas del lliure establiment, la Directiva 2005/36 ja permet algunes modulacions d'aquesta llibertat, aplicables a les

professions liberals o reglades:

- Aplicar proves d'aptitud o períodes de pràctiques.
- Possibilitat d'exigir la competència lingüística necessària (en funció de l'activitat).
- En alguns casos poden existir limitacions quantitatives o territorials (distància mínima entre prestadors, per exemple).

En qualsevol cas, l'establiment permanent —que en el cas de les professions liberals s'equipara a la col·legiació— no pot estar reservat als nacionals o a les persones amb una residència efectiva i permanent al país (Directiva 2006/123).

En el cas de la lliure prestació de serveis, la Directiva 2005/36 també permet algunes modulacions com la declaració prèvia, la prova d'aptitud o el coneixement de la llengua oficial si està justificat per a la protecció dels pacients. Les regulacions que puguin fer els col·legis professionals només poden imposar limitacions per raons d'ordre públic, de seguretat pública, de salut pública o de protecció del medi ambient.

La CEA considera que cal utilitzar les modulacions que permeten les directives

comunitàries per tal de garantir la qualitat del servei prestat pels professionals liberals que operen al país, així com per permetre una assimilació progressiva de les llibertats del mercat interior de la UE en aquest àmbit.

El model actualment vigent a Andorra preveu la col·legiació obligatòria per a l'exercici de la professió liberal, excepte en casos de prestació de serveis puntuals. La CEA considera que —amb les correccions que siguin oportunes— aquest no és un mal model i que caldria ampliar els supòsits de prestació de serveis puntuals, especialment pel que fa a la seva durada.

Un altre model seria el de la col·legiació obligatòria per a la prestació de qualsevol tipus de servei —de manera puntual o amb establiment permanent—. Tant en un model com en l'altre, el que resulta essencial és que els criteris de col·legiació siguin objectius i públics i que obeeixin a la finalitat de vetllar per la qualitat dels serveis prestats, essent la competència entre prestadors una eina fonamental per a la millora constant de la qualitat del servei.

Així mateix, la CEA considera que és cabdal per a la competitivitat de l'economia andorrana no limitar l'accés —ans al contrari, ampliar-lo— de les empreses del país a professionals internacionals dels àmbits més diversos. En aquest sentit, no és ad-

missible cap requisit que impliqui l'obligació de les empreses privades a contractar els serveis de professionals establerts a Andorra per poder accedir a l'assessorament de professionals internacionals.

La CEA és contrària a l'establiment de ratis de professionals en funció de la dimensió del mercat específic, a l'obligatorietat de la representació per un professional local per a la prestació de serveis i a la col·legiació com a requisit per la prestació de serveis, si no és que aquesta col·legiació es desvincula de la residència efectiva i permanent al Principat i depen d'uns criteris objectius i públics que limitin el risc d'una eventual arbitrarietat.

3.4.

XXII JORNADES DE LA SAC: L'ENCAIX AMB EUROPA

L'acord d'associació entre Andorra i la Unió Europea ha estat el fil conductor de les XXII Jornades de la Societat Andorrana de Ciències, celebrades el 30 de novembre al Centre de Congressos d'Andorra la Vella amb la col·laboració de la Confederació Empresarial Andorrana.

Prop d'una trentena de ponents provinents de diferents àmbits de l'economia, la cultura i la societat andorrana han desgranat les seves perspectives a l'entorn d'un procés que es viu, majoritàriament, com una oportunitat. Una oportunitat, però, no exempta de reptes a assolir, tant en l'àmbit legislatiu com de desenvolupament digital.

La lliure circulació de persones ha estat l'eix vertebrador de la ponència del president de la Confederació Empresarial Andorrana, Gerard Cadena, que ha advertit que és fonamental establir una adaptació semblant a la que té Liechtenstein en el marc de l'Espai Econòmic Europeu. Una adaptació que ha de permetre a Andorra mantenir grosso modo el model migratori actual.

Cadena ha remarcat que per poder seguir millorant el model de protecció social cal mantenir la vinculació entre residència i activitat econòmica i que un cop definit el marc general de l'associació, el Govern —en concertació amb els agents econòmics— haurà de saber triar bé entre les diferents possibilitats de regulació i de posicionament estratègic que dona el context europeu, amb l'objectiu de diversificar l'economia, fer-la més resilient i menys dependent del turisme, apostar per la recerca, la innovació i el valor afegit i per saber triar aquells sectors que tinguin més potencial per al desenvolupament econòmic i social del país.

D'altra banda, l'adequació de la normativa actual ha estat un dels trets que han ressaltat tant els col·legis professionals com el comerç de luxe, les assegurances o les empreses tecnològiques i d'innovació per tal d'estar preparats quan calgui fer el salt. Un desafiament que es viu amb un cert recel per l'amenaça que podria suposar per a la sobirania, tal com ha apuntat l'excap de Govern Albert Pintat, que ha posat de relleu la necessitat de fer respectar les especificitats nacionals.

En l'àmbit de la cultura i l'art predomina una visió optimista, ja que es veu en l'acord amb Europa una possibilitat

d'obrir-se al món i de simplificar els tràmits i despeses relacionats amb les gestions duaneres. Altres sectors com la farmàcia, el transport de viatgers o el tercer sector també han fet sentir la seva veu.

Entre els ponents hi ha hagut empresaris com José María Roger, Alberto Rossi o Jordi Prat, així com responsables de parapúbliques com Albert Moles i Jordi Nadal, directors de FEDA i Andorra Telecom respectivament. També hi han participat representants de les professions liberals com Neus Cornella, degana del Col·legi d'Economistes, i experts financers, com Gilbert Saboya.

La classe política també s'ha pronunciat. És el cas del ministre de Presidència, Economia i Empresa, Jordi Gallardo, que ha remarcat la importància de la digitalització per millorar l'encaix i construir un empresariat més competitiu, o del president del grup parlamentari socialdemòcrata, Pere López, que ha trencat una llança a favor de protegir les condicions actuals de les professions liberals quan es parla de la lliure circulació de persones.

El ministre de Finances i portaveu de l'executiu, Èric Jover, que ha participat en nom del cap de Govern, ha expressat la voluntat d'aconseguir un acord que permeti diversificar l'economia i garantir

la viabilitat del país en el futur. Un acord que haurà de ser validat pels andorrans en referèndum.

El secretari d'Estat d'Afers Europeus, Landry Riba, ha clos la sessió amb un missatge optimista davant la qualitat i la utilitat del diàleg que s'ha pogut seguir durant tot el dia i ha destacat que hi haurà més seguretat jurídica i que es reforçarà la sobirania d'Andorra per la possibilitat de "parlar de tu a tu amb la Unió Europea".

Aquesta és la primera vegada que la CEA col·labora en l'organització d'aquestes jornades, que compten amb una llarga trajectòria de la mà de la Societat Andorrana de Ciències. L'esdeveniment ha comptat amb el suport de Crèdit Andorrà, el Govern d'Andorra i el Comú d'Andorra la Vella.

La jornada ha estat retransmesa via *streaming* a través del YouTube de la patronal, on es pot recuperar quan es desitgi. Les aportacions que s'hi han fet quedaran recollides també al web de la CEA i en un llibre.

3.5.

TAULA D'ECONOMIA CIRCULAR I CONTRACTACIÓ PÚBLICA

La Confederació Empresarial Andorrana ha valorat positivament les línies generals del projecte de Llei de contractació pública aprovat el 5 de juny pel Govern i presentat per la ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat, Sílvia Calvó, a qui se n'havia encomanat l'elaboració.

Més enllà de les millores puntuals que es puguin introduir durant la fase d'esmenes en seu parlamentària, des de la patronal es posa l'èmfasi en el fet que durant el procés d'elaboració del text s'ha mantingut un diàleg constant amb la CEA i amb les associacions sectorials que en formen part, especialment amb les vinculades al món de la construcció.

La patronal entén que el projecte de Llei recull en bona mesura les aspiracions de l'empresariat de fer avançar la contractació pública cap a una major transparència i un major pes dels criteris qualitatius —i no simplement de preu— a l'hora d'adjudicar les inversions públiques. Aquests elements es consideren clau per tal de disposar d'una inversió pública de qualitat que, a la vegada, incentivi la

millora i la competitivitat de les empreses del país.

Des de la CEA s'espera ara que el desenvolupament i aplicació d'aquesta Llei sigui coherent amb els principis generals que la inspiren i que, per tant, s'elabori un plec de bases que vinculi totes les administracions públiques del país i que vagi en la mateixa línia que el projecte de Llei; així com una nova classificació administrativa alineada amb el text i una revisió en profunditat de la Llei d'ordenació de l'edificació.

Així mateix, tot i no quedar vinculades pel projecte de llei, la CEA també espera que les empreses de titularitat pública que operen en condicions de mercat basin els seus manuals de contractació en els criteris qualitatius i de transparència definits al projecte de Llei.

3.6.

PROGRAMA GROWTH D'ANDORRA BUSINESS

La El juny del 2021, l'agència de promoció i desenvolupament econòmic d'Andorra, Actua Empresa, es va convertir en Andorra Business. Aquest canvi es va fer simultàniament a la creació de dues altres mar-

ques dirigides a enfortir el posicionament econòmic d'Andorra en l'àmbit internacional: Andorra Recerca i Innovació, fruit de la fusió de l'Institut d'Estudis Andorrans (IEA), l'Observatori de la Sostenibilitat d'Andorra (OBSA) i Actua Innovació; i Andorra Digital, que s'encarregarà d'impulsar el programa Transformació Digital d'Andorra.

Aquest canvi no ha afectat el Programa Growth d'impuls al creixement d'empreses i la seva segona edició ha seguit la línia de la primera. Les empreses andorranes que facturem més de 50.000 €, que porten més de dos anys d'activitat i que volen ser més competitives i resilients poden presentar candidatura i una quinzena acaben optant a un procés de formació que es desenvolupa al llarg de sis mesos i que inclou 33 hores de mentoria personalitzada en màrqueting digital i tradicional, comercialització i vendes, finances, estratègia, organització i lideratge, i interna-

cionalització a càrrec d'experts en cada àrea. També reben 40 hores de formació grupal i 15 hores de sessions extres.

La CEA forma part del comitè avaluador que dictamina quines empreses candidates poden formar part del programa. Així mateix, contribueix a fer difusió del programa entre les empreses associades a la patronal i, de fet, més de dues tercers parts dels participants al programa són empreses associades a la CEA o a les seves associacions sectorials.

La primera edició va començar a l'octubre de 2020 i es va perllongar fins al març del 2021. La segona es va iniciar el 2021 i finalitzarà aquest mes de març. Les empreses seleccionades en la primera edició han estat Whitefit, Pirineu Inspecció Control, Ecotècnic, Farmàcia Roser Miró, Garadel Food & Beverage, Albert, Comercial Renoir, Montre, Jamo, Prevenció 4 SL, Dalle Consulting, Viatges Experiència 2010, Formand, SZ i Adhoc. Les que participen en la segona edició, per la seva banda, són ATHL Exercise, Andbus, Assap Assegurances, Caperlove, Egrafics, Gatzara Espectacles, Kids Services, Marei, Mikka&Vacances, NAOS, OTSO, Savetime, Sensori&Experience i Sigma Economistes.

3.7.

ASSOCIACIONS PRÈMIUM

Des del 2020, la CEA compta amb quatre associacions prèmium, amb les quals es col·labora estretament en l'avaluació dels respectius sectors i en la defensa dels seus interessos. Això ha fet guanyar representativitat a la patronal, fet que l'ajuda a erigir-se com a principal interlocutor de l'empresa nacional amb les institucions públiques.

Associació Eix Central

L'Associació Eix Central ha estat molt activa i ha endegat molts projectes durant el 2021. En relació a la conjuntura de la pandèmia, l'entitat ha valorat positivament el decret publicat a principis de gener en què el comerç de retail ha passat a estar considerat una activitat

afectada per les limitacions a la mobilitat imposades pels països veïns i, com a tal, s'han reduït els requisits exigits per tenir accés a les suspensions temporals de contracte.

La CEA i Eix Central han presentat diverses demandes conjuntes respecte als principals canvis que suposa la modificació de la Llei 16/2020 de mesures urgents. Són, entre d'altres:

- Poder ampliar al 100% les persones que poden anar a ERTD: ha estat acceptat en determinats casos i queda recollit a la Llei.
- Permetre que s'ampliï el termini per poder acollir persones a un ERTD més enllà de la data límit de l'octubre de 2020: no s'ha considerat, de moment.
- Flexibilitzar el termini de 30 dies per modificar demandes d'ERTD: ha passat de 30 a 15 dies.
- Millora de l'entrada de dades: en procés.
- Assimilació dels bars com a negoci adreçat al turisme: no s'ha acceptat.

Una altra qüestió que preocupa a l'associació, aquesta de caràcter estructural, és la dificultat per trobar mà d'obra al sector del turisme i el comerç. Així, el 2021 s'ha creat un grup de treball públic-privat per abordar aquesta problemàtica.

S'han recollit tot un seguit de propostes que es volen plantejar al Govern:

- Vincular permís de residència i treball a la superació d'un període de prova
- Vincular la residència a mantenir-se en aquella empresa
- Problema de l'allotjament i transport públic dels temporers
- Compatibilitzar el treball dels temporers
- Demostrar l'experiència dels extracomunitaris per fer-los fixes
- Explorar el mercat dels països de l'est

En aquesta línia, la Comissió de Formació del Consell Econòmic i Social està incloent totes les formacions professionals disponibles en una web, el que permetrà disposar d'un directori. Es comenta la conveniència de proposar alguna mena de formació específica per a persones que es vulguin dedicar al món del comerç, adaptat a les necessitats del país, ja que això facilitaria comptar amb més personal qualificat.

Pel que fa a promoció, s'ha posat en marxa el web theshoppingmile.com, que compta amb les dades i fotografies de les façanes de tots els establiments adherits a l'associació, i una secció de notícies. La intenció és que serveixi per promoure

l'adhesió de nous membres a l'entitat i que s'actualitzi cada sis mesos per tal de mantenir el directori al dia. Al mateix temps s'ha creat un compte d'Instagram.

S'ha posat sobre la taula la idea de crear una plataforma conjunta dels comerços afiliats per tal de poder fer venda en línia. S'ha proposat crear una subcomissió per establir sinergies amb Andorra Business. S'insistirà per treballar el *big data* i la gestió de dades que permeti optimitzar el seguiment i hàbits de consum dels visitants. Aquesta, però, és una qüestió que reclama una reflexió profunda i en la qual s'ha de seguir avançant en el 2022.

També s'han fet tots els esforços per fer un Andorra Shopping Festival atractiu i complet, com així ha estat. L'esdeveniment ha tingut lloc del 29 d'octubre al 14 de novembre. Altres dates assenyalades del calendari han estat, com és costum, les rebaxes d'estiu, privades de l'11 al 18 de juny i generals del 19 de juny al 12 de setembre, i les d'hivern, privades del 10 al 16 de setembre i generals del 17 de desembre al 6 de març. I s'ha previst que les rebaxes de material d'esquí siguin del 12 de febrer al 5 d'abril del 2022.

L'encesa de llums de Nadal s'ha fet de manera coordinada entre els comuns d'Andorra la Vella i Escaldes-Engordany, cosa que ha estat aplaudida per l'associació, el 26 de novembre.

AGREDA

Un dels temes estrella de l'any per a l'Associació de Gestors de Residus d'Andorra ha estat la futura introducció de la taxa d'hidrocarburs. El gener des de les associacions que treballen amb vehicles industrials s'ha enviat una carta a Govern en què es demanava que la introducció de les noves taxes no afectés els respectius sectors d'activitat.

La posició de l'AGREDA consisteix a:

- Endarrerir l'entrada en vigor de la taxa fins a l'escenari post-Covid i aprofitar aquest temps per reformular-la.
- Modular l'aplicació de la taxa de tal manera que incentivi la renovació de les flotes de vehicles en clau de major eficiència i sostenibilitat.
- Demanar un preu de carburant de locomoció per a vehicles industrials (maquinària i camions per sobre de 3,5 tones) que facin que els sectors afectats no perdin competitivitat i que no se'ls penalitzi per l'ús de carburants, tenint en compte que no disposen d'una alternativa realista de mobilitat.

Després d'una reunió amb el Govern s'ha establert que hi hauria un mecanisme de compensació que s'aplicaria un cop entrés en vigor la taxa. Potseriorment, s'ha

enviat un recordatori per tornar a posar la qüestió sobre la taula i revisar el sistema per tal de poder incloure en la compensació els vehicles de menys de 7,5 tones per no afectar aquelles empreses que necessiten camions petits (de 3,5 tones) i que no disposen d'alternatives realistes al combustible fòssil; i incloure també la maquinària industrial, que representa un volum important del consum de carburant en un sector estratègic per al país com és la construcció, que en aquests moments ja està sotmès a les tensions provocades per l'augment de preu de les matèries primeres.

El Ministeri d'Economia ha convocat l'AGREDA el 20 de gener del 2022 amb motiu de la implantació de la taxa d'hidrocarburs i l'associació ha demanat propostes per tal de reduir a zero l'impacte de la taxa sobre els vehicles que no tenen alternativa al combustible fòssil. Actualment el Ministeri està avaluant l'impacte que l'impost ha tingut de manera efectiva per tal de procedir a ampliar —si s'escau— la línia d'ajuts.

En un altre ordre de coses, el 2 de juny, representants de l'associació s'han reunit amb la ministra de Medi Ambient i el seu equip i han tractat, entre d'altres, qüestions relatives a l'avantprojecte de llei d'Economia Circular. Pocs dies després, el 14 de juny, s'ha reunit la Taula d'Economia Circular.

Pel que fa a aquest tema, l'AGREDA fa èmfasi en la importància del paper del gestor de residus —una figura que la llei no preveu— per poder detectar hipotètiques males pràctiques. Com que la llei preveu un certificat, es demanava que el reglament fos tant exigent que fes que sortís més a compte contractar un gestor, en tant que professional. Això no només no s'ha acceptat sinó que s'ha tret valor a la tasca del gestor. També s'ha proposat que hi pugui haver un segell distintiu avalat per l'AGREDA.

D'altra banda, l'associació ha estat patrocinada de la XIII Trobada Empresarial Iberoamericana i juntament amb CTRASA ha participat en el panel “Innovació i tecnologia com a catalitzadors de la igualtat de gènere”. Aquesta activitat s'inscriu en un seguit d'accions que des de l'AGREDA s'està duent a terme des de fa més d'un any per tal d'avançar en l'àmbit de la igualtat: ja són diverses les empreses afiliades a l'entitat que disposen d'un pla d'igualtat aprovat, s'està treballant per desenvolupar activitats de difusió i pedagogia per superar els estereotips de gènere al sector i la darrera revisió dels estatuts de l'associació es va redactar amb llenguatge inclusiu de gènere.

Per donar a conèixer la tasca que fa l'AGREDA i les empreses que l'integren com a sector, donar visibilitat a l'economia circular i posar en valor la tasca del gestor de residus s'ha proposat el durant el 2021 la realització d'una dotzena de càpsules

informatives amb vocació pedagògica i adreçades al públic generalista. L'objectiu és donar a conèixer de manera planera i entenedora la realitat de la gestió dels residus.

Es tractaran temes diversos com la gestió dels envasos, el vidre, el paper, els residus hospitalaris, la matèria orgànica, els materials de la construcció, el paper i la gestió de les deixalleries, el desballestament i els tallers, els residus d'aparells elèctrics i electrònics (RAES), i la depuradora.

Es buscarà una dada significativa de cada residu per tal de dotar-lo d'un atractiu informatiu (famílies vinculades al sector, tones reciclades, energia aconseguida, etc.). Es proposa fer càpsules d'un màxim de dos minuts de durada per ser emeses per RTVA i que poden posteriorment ser reemeses per xarxes o difoses a través del canal YouTube i al web.

ANIM

La taxa d'hidrocarburs ha estat també un dels cavalls de batalla de l'Associació Nacional de Negociants, Importadors i Exportadors de Mercaderies Industrials d'Andorra. Aquesta taxa es destinarà a un fons verd que té com a objectiu reduir l'índex d'emissions de CO₂, amb accions com l'impuls del transport públic i d'altres. S'està plantejant que la tipificació d'un

gasol industrial i una política d'ajuts per renovar la flota de vehicles amb voluntat que disminueixi la contaminació sense perjudicar les empreses tant de transport de passatgers com de materials, que no tenen alternatives de combustible realistes.

Diverses empreses concernides han fet arribar una carta a Govern en què es demana que la taxa d'hidrocarburs tingui en compte el context de crisi actual i que entri en vigor més endavant. També es demana que tots els vehicles anomenats "industrials" tinguin una exempció en tant que no tenen una alternativa verda al gasol.

També preocupa la futura llei de contractació pública. L'ANIM i l'Associació de Contractistes d'Obres d'Andorra (ACODA) han fet una proposta conjunta al respecte. L'ANIM considera que la futura llei hauria d'incloure una sèrie de requisits que s'haurien de vehicular en un plec de bases nacional per als subministraments —que també garanteixi una determinada qualitat dels materials per la via d'una puntuació— i que alhora, haurien de formar part del futur plec de bases nacional per als contractes d'obra per regir els contractes de subministrament en el marc d'aquests contractes d'obra. Són aquests:

- Capacitat d'assessorament sobre els diferents materials

- Assistència postvenda (també d'urgència)
- Garanties
- Logística
- Finançament
- Experiència en la importació de materials
- Capacitat de certificació dels materials a Andorra
- Reducció d'emissions de CO²
- Compliment de la normativa tècnica, ambiental, etc.
- No deute amb l'administració pública
- Actualitat en el pagament d'impostos i taxes
- Actualitat en el pagament de les cotitzacions a la seguretat social

En paral·lel, el compliment d'aquests requisits també s'hauria de garantir per la via d'una nova classificació administrativa per a les empreses de subministres que contemplés tota aquesta casuística.

L'associació també s'ha interessat per la formació dels futurs treballadors del sector. El Ministeri d'Educació està endegant una Escola d'Arts i Oficis amb vocació d'oferir una formació a joves que un cop acabada l'escolaritat obligatòria no volen cursar estudis superiors i busquen altres sortides formatives.

Aquesta formació començarà a impartir-se el curs vinent a la Massana. Ja s'han fet contactes amb ADELCA i ACODA per tal de poder donar suport en els cursos de manteniment d'habitatges.

Hi haurà un mòdul de lampisteria i xarxes d'evacuació, un altre dedicat a la calefacció, un de domòtica i electricitat, i un quart dedicat a la conservació d'habitatges (paleteria, pintura, guix, serralleria, etc.), dels quals es donaran les pautes bàsiques, a més d'altres assignatures generals enfocades a la sortida professional corresponent. Pel que fa a la formació comercial, que és una altra de les branques que es volen impulsar, es parlarà de logística, gestió de magatzem, conducció de ginys, atenció al client, gestió de punt de venda, etc.

Els estudis tindran una part que es farà a l'escola i una de pràctiques que es farà a les empreses col·laboradores. Es calcula que la formació —repartida en dos cursos— tindrà prop de 1.800 hores lectives (400 de les quals, aproximadament, serien de pràctiques en empreses), equiparables a formacions similars que actualment s'imparteixen en els països de l'entorn i que oferiran uns coneixements bàsics per permetre l'entrada d'aquests nois i noies al mercat laboral.

L'objectiu és comptar amb la col·laboració de les empreses vinculades a aquestes professions. Des de la CEA es demana

des de fa temps que hi hagi més inversió en formació professional i que aquestes iniciatives tinguin continuïtat en el temps, per tal de poder nodrir les empreses de personal qualificat en l'àmbit tècnic.

El 5 de març del 2019, les cinc entitats bancàries del Principat —Andbank, Mora-Banc, Crèdit Andorrà, BancSabadell d'Andorra i Vall Banc— van passar a formar part del sistema de pagaments europeu. El SEPA desenvolupa instruments, estàndards, procediments i infraestructures comuns. Aquest escenari harmonitzat implica que no hi hagi diferències tècniques entre els pagaments nacionals i internacionals, per ser processats amb la mateixa facilitat, rapidesa, seguretat i eficiència.

En el seu marc més immediat s'inclouen tres instruments: les transferències, les domiciliacions bancàries i les transferències instantànies. Al si de l'associació s'han debatut els canvis que implica la implementació del SEPA al país i com afecten les empreses del sector.

ATVA

Des del març del 2020, el sector del transport públic de viatgers ha hagut de fer front a canvis en els aforaments màxims, a la implementació de mesures de desinfecció i control, i a missatges a l'opinió pública que desincentivaven l'ús

del transport públic. La realitat, però, ha estat que el transport públic i el col·lectiu no han estat focus de contagis i que en canvi es consoliden com una eina molt rellevant en el repte de la sostenibilitat i l'aposta per un nou model de mobilitat.

Així es desprèn de l'informe sobre l'afectació de la Covid-19 en el sector del transport col·lectiu, elaborat per l'Associació de Transports Públics de Viatgers d'Andorra i impulsat per sis de les empreses que l'integren (Coopalsa, Cooperativa Interurbana, Hispanoandorrana, Montmantell, Nadal i Novatel), que representen més del 85% del sector.

La davallada global d'ingressos és del 42,22%, però la xifra no és homogènia: està per sobre de la mitjana en el cas de les línies internacionals (-55,99%) i l'operació turística (-46,19%), bastant en línia amb la mitjana en el cas de les línies regulars internes (-40,69%), i per sota en el cas del transport d'equips esportius (-36,06%), del transport escolar (-29,38%) i de la resta de serveis discrecionals (-24,68%).

Tot plegat, se suma a les restriccions a la mobilitat, a determinades activitats i límits d'aforament acordades per les autoritats andorranes o les autoritats estrangeres i els canvis d'hàbits associats a la crisi de la Covid-19, que, en el cas de la mobilitat, s'han traduït en un augment

de l'ús del vehicle privat en detriment del transport públic.

L'associació adverteix, també, que hi ha àrees d'activitat per a les quals hi ha previstos sistemes de compensació, que no compensen al 100%, ni de bon tros, però sí que mitiguen les davallades d'ingressos: les línies regulars nacionals i comunals i el transport escolar. En canvi, altres àrees de negoci —les línies internacionals, el discrecional i l'operació turística— no disposen d'aquests mecanismes.

COMISSIONS

A finals del 2020 es va acordar vincular, sempre que fos possible, l'activitat de les comissions de la CEA a l'aprovació de projectes de llei o modificacions normatives. Durant el 2021 s'ha evidenciat la utilitat d'aquest protocol de funcionament, ja que permet impulsar diverses iniciatives salvaguardant els interessos de la patronal en tant que col·lectiu plural i divers.

La nòmina de comissions es manté pràcticament estable, amb la baixa de la de Contractació Pública i Concessions Administratives i de la de la Marca Andorra. Aquesta última es tanca ja que es considera que la feina encomanada ja ha estat assolida i que hores d'ara és responsabilitat de Govern implementar el projecte.

4.1. RELACIONS INTERNACIONALS I INSTITUCIONALS

La Comissió de Relacions Internacionals i Institucionals ha focalitzat els seus debats i treballs en l'acord d'associació amb la Unió Europea, tema que es desenvolupa a bastament a l'apartat 3.4. d'aquesta memòria.

4.2. FISCAL

El juny de 2021 el ministre de Finances ha presentat a la Confederació Empresarial Andorrana, així com a la resta d'organitzacions econòmiques i empresarials del país, una proposta de reforma de la imposició directa. Aquesta modificació fiscal presenta canvis substancials en els impostos de societats i l'IRPF, que implicarà límits per a amortitzacions de béns immobles i altres, així com la inclusió d'una desgravació d'un 2% sobre nous

projectes tecnològics o digitals.

Conjuntament amb l'Empresa Familiar Andorrana, s'ha encarregat al catedràtic de Dret Tributari de la Universitat de Barcelona, Luis Alonso, un informe sobre aquesta reforma. Uns dels aspectes que han generat dubtes és la complexitat d'aplicar la nova normativa, que complica de manera innecessària el càlcul impositiu de les empreses i societats, especialment de les petites.

També preocupa que les limitacions en les amortitzacions perjudiquin les empreses, especialment en exercicis difícils. Caldria augmentar els percentatges de deduccions i allargar els terminis d'aplicació. També cal afinar la qüestió de les deduccions per definir exactament què entra i què no entra, com per exemple amb les deduccions en qüestions de digitalització, els paràmetres de les quals són molt ambigües.

A més, hi ha algunes taules que no apareixen dins el projecte de llei i, per

tant, falta informació annexa que pot ser rellevant. També cal definir bé alguns conceptes recurrents, com ara el valor real d'un immoble. En referència a la llei de bases, hi ha un canvi significatiu sobre les prescripcions sobre les comprovacions als obligats tributaris que obligaria a guardar ingents quantitat de documentació. Es considera que caldria prioritzar l'entrada en vigor de les qüestions favorables a les empreses i posposar les altres fins el 2023.

S'està treballant un document de posició conjunta amb l'EFA, sobretot en temes com les deduccions de les amortitzacions, la limitació en la retroactivitat i en el fet que les consultes tributàries no constin com a acords que s'hagin de comunicar a l'estranger. Aquestes valoracions estan a l'espera de veure quin és el document que finalment entra a tràmit per tal de fer-les arribar perquè es puguin prendre en consideració per la via d'esmenes.

S'esperarà a mantenir una nova trobada amb el Govern per acabar d'afinar la

posició. Es proposa a més, convocar una altra reunió amb l'executiu amb criteris més tècnics, adreçada especialment als professionals del sector.

D'altra banda, en relació a la dificultat d'accés a l'habitatge de lloguer, la Comissió considera que cal buscar solucions més enllà de la congelació de preus, ja que en aquests moments no hi ha prou parc de lloguer i costa contractar gent perquè no es pot instal·lar al país. Caldria impulsar accions en aquest sentit des dels Comuns i mesures que ajudin a ampliar l'oferta. S'ha proposat crear una comissió interna que ajudi a trobar solucions més enllà de la Taula de l'Habitatge, que hores d'ara no ha aconseguit concretar solucions en aquest sector.

La Comissió Fiscal també ha tractat el tema de la introducció de la taxa d'hidrocarburs. Ha adreçat una carta al Govern, conjuntament amb les empreses amb activitat industrial i de transport, en què es demana de posposar l'entrada en vigor de la taxa i eximir-ne del pagament als vehicles industrials perquè no tenen alternativa cap a una mobilitat més sostenible.

A tall il·lustratiu, el preu del gasoil professional a Espanya és un 23% més baix que el preu del gasoil a les benzineres andorranes, fet que explica per què en aquests moments cap vehicle professional espanyol opta per abastir-se de carburant a les estacions de servei del país. Cal preveure altres mecanismes de compensació que, a la pràctica, facin que el cost del carburant de locomoció d'ús industrial i empresarial sigui més competitiu a Andorra que als països veïns.

4.3. TURISME I COMERÇ

La Comissió ha tractat a fons la qüestió de la manca de mà d'obra als sectors del turisme i el comerç. Ha mantingut una trobada amb el cap de Govern i els ministres de Justícia i Interior i de Turisme i posteriorment ha convocat una reunió tècnica amb els diferents departaments concernits i els representants dels diversos sectors empresarials. S'hi han convidat totes les persones que formen part de les comissions de Turisme i Comerç i de Laboral, CASS i Afers jurídics.

I al llarg de l'any han continuat les tasques de seguiment. S'ha decidit que després d'haver aconseguit avançar les quotes d'hivern, es miraria de pactar amb temps les quotes d'estiu.

A més, es vol facilitar que les persones amb contracte de temporer puguin ser contractades de manera indefinida en cas d'acord entre empresa i treballador. S'ha proposat que hi pugui haver alguna mena de vinculació entre la carta verda i la permanència a les empreses, tal com passa en països com Àustria.

Es constaten els problemes per accedir a l'habitatge de lloguer, especialment entre el col·lectiu dels temporers, fet que amoïna especialment els empresaris. Es proposa buscar fórmules que permetin que les persones estrangeres que tinguin pisos buits a Andorra puguin d'alguna manera posar aquests immobles en el mercat del lloguer. Tot i que s'han donat facilitats en aquest sentit, com ara rebaixar les condicions per obtenir la cèdula d'habitabilitat, cal trobar altres propostes que realment rebixin la pressió.

Un altre tema que ha estat sobre la taula és la introducció de l'impost sobre les estades als allotjaments turístics (IEAT), popularment conegut com a taxa turística. A tal efecte s'ha mantingut una reunió amb el ministre de Turisme i Telecomunicacions.

L'impost serà escalable en funció de la categoria de l'establiment hotel·ler (a raó d'import per persona i nit, IGI no inclòs): 3 € per als hotels de 5 estrelles, 2 € per als hotels de 4 estrelles i per als habitatges d'ús turístic: 2 €, 1,5 € per als hotels de 2 i 3 estrelles, i 1 € per als càmpings i

altres establiments. La mitja ponderada de l'impost serà de 1,9 € + IGI per persona i nit i s'espera una recaptació anual d'entre 10 i 12 milions d'euros.

La CEA ha proposat al Ministeri la introducció d'una taxa lineal, igual per a tots els tipus d'establiment, ja que la diferència de poder adquisitiu dels clients ja queda reflectida en el preu de l'allotjament i en l'IGI associat al mateix, mentre que la taxa turística, que va vinculada a la pressió que el turista exerceix sobre el territori, hauria de ser lineal. Tot i així, el Ministeri ha optat per un impost similar a l'existent en territoris veïns, com

França o les comunitats autònomes de Catalunya i les Illes Balears.

Es tracta d'un impost finalista, al recaptació del qual es destinarà a nodrir el Fons per a l'Impuls del Turisme, gestionat directament pel Ministeri de Turisme (i no per Andorra Turisme) i del qual en dependran projectes com l'Andorra Music Festival o el recinte multifuncional. En aquest sentit, la CEA ha demanat que es contempli la possibilitat que aquest fons serveixi també per finançar la posada en marxa del projecte Marca Andorra i el ministre s'hi ha mostrat obert.

4.4. LABORAL, CASS I AFERS JURÍDICS

Un dels temes centrals que ha ocupat la Comissió Laboral, CASS i Afers Jurídics durant el 2021 han estat les pensions. Durant uns mesos i fins al 21 de setembre, ha participat activament en la comissió d'estudi per a la sostenibilitat

de les pensions de jubilació de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, integrada pels grups parlamentaris, Govern, sindicats, associacions de gent gran, el consell d'administració de la CASS i els membres del Consell Econòmic i Social.

Al llarg de les diferents sessions, en les quals han pres part un grup d'experts internacionals, s'ha constatat que tot i que la problemàtica és comuna als diversos països europeus, la forma d'abordar-la i trobar-hi solucions ha de ser pròpia de cada país.

El sistema de pensions instaurat amb la creació de la Caixa Andorrana de Seguretat Social el 1968 es va fonamentar en uns criteris que garantien la seva sostenibilitat amb els paràmetres de fa 53 anys. Cal abordar mesures estructurals que facin avançar en la sostenibilitat del sistema, sense comprometre el futur de les empreses i la competitivitat de l'economia, i trobar mesures complementàries de finançament del sistema a curt termini.

La CEA ha treballat una proposta que inclou diferents actuacions:

- Augment del termini mínim d'anys cotitzats per tenir accés a una pensió de jubilació.
- Vinculació de la percepció de la pensió a la residència efectiva i permanent al Principat d'Andorra i contemplar un règim especial per als treballadors transfronterers.
- Introducció d'un topall a les pensions màximes.
- Introducció d'un topall a les cotitzacions.
- Endarreriment de l'edat de jubilació.
- Augment condicional de les cotitzacions.
- Repartiment equitatiu de la cotització entre empresari i treballador: el repartiment de la càrrega que representa la cotització hauria de tendir a ser del 50%-50% entre part patronal i part assalariada.
- Millora en la gestió de la branca general.

- Recerca d'ingressos extraordinaris per a la branca de vellesa.
- Incentivar sistemes complementaris: cal incentivar, i fins i tot introduir progressivament de manera obligatòria, sistemes complementaris d'aportació definida com els plans de pensions privats o d'empresa.

Cal també vincular el futur d'aquest model amb la reflexió sobre el model econòmic i social del país. En primer lloc, fomentar un creixement demogràfic sostenible que reequilibri en certa mesura la piràmide d'edat; amb polítiques actives d'incentiu de la natalitat. En segon lloc, aprofundir en una diversificació econòmica que es tradueixi en l'aparició de noves activitats, nous llocs de treball qualificats i un augment sensible del salari mitjà; ja que un cop implementades les reformes, els salaris més elevats aportaran més al sistema que els salaris més baixos.

Pel que fa a la Llei 16/2020 de mesures excepcionals i urgents, després que el president lliurés al ministre de Presidèn-

cia, Economia i Empresa el document de propostes de modificació de la llei i després que el Consell General hagi aprovat el 28 de gener una modificació legislativa que incorpora alguns canvis demanats per la CEA en aquell document (flexibilització del límit del 75% de la plantilla que es pot acollir a ERTO i reducció del termini de no modificació a l'alta de l'ERTO un cop presentat), el ministre ha participat en una nova reunió de la Comissió en què s'han exposat qüestions principalment tècniques, algunes de les quals estan en vies de resolució.

Aquest 2021 la Comissió també ha enviat de manera informal als grups parlamentaris les propostes rebudes a l'entorn de la regulació del teletreball. Esmenes que fan referència, sobretot, al concepte de teletreball i la manera en què es negocien les condicions i despeses que se'n generen entre l'empresa i els treballadors.

4.5. EDUCACIÓ I FORMACIÓ

La Comissió d'Educació i Formació s'ha reactivat per impulsar la formació continuada. S'ha presentat la iniciativa de l'Escola d'Arts i Oficis que s'ha de posar en funcionament enguany, tal com s'explica al punt 3.7 "Associacions prèmium" d'aquesta memòria.

La Comissió també ha anticipat la voluntat del Govern d'impulsar una millora substancial de la formació professional. Aquest pla es vol aplicar des del Consell Econòmic i Social. D'entrada, part del reforçament de la formació professional ja s'ha començat a implementar en dues àrees: instal·lacions i comerç minorista. A tal efecte, des del Ministeri d'Educació ja s'han demanat reunions amb dues associacions sectorials de la CEA: ANIM i Eix Central.

També s'ha tractat de la qüestió del catàleg de formacions d'Andorra. S'ha acordat

demanar al Consell Econòmic i Social que aquest catàleg tingui una utilitat triple: per a les empreses de selecció de personal, per al Servei d'Ocupació i per a les empreses que cerquen treballadors.

4.6. INFRAESTRUCTURES I SOSTENIBILITAT

La Comissió d'Infraestructures i Sostenibilitat ha acordat dividir la seva tasca en els blocs Renovació d'edificis, Mobilitat sostenible, Economia circular i Infraestructures i desenclavament.

Pel que fa al primer apartat, la Comissió ha conegut de primera mà el pla Renvoa, al qual ha fet algunes observacions en la línia d'incentivar la implementació de l'energia solar en edificacions industrials. També s'han presentat els plans de mobilitat sostenible que les empreses de més de 100 treballadors hauran d'aplicar el 2022. S'han presentat diverses propostes i idees i s'ha compartit el pla implementat per FEDA.

S'han mantingut reunions per tractar el desenvolupament del pla sectorial d'infraestructures energètiques i les diverses concessions d'energies renovables que en formen part.

I s'ha fet una trobada amb la ministra de Medi Ambient amb la voluntat d'impulsar la implementació de dos reglaments complementaris relatius als aïllaments dels edificis que han de permetre millorar

la salut dels immobles. La CEA suggereix mantenir la legislació actual, però de forma paral·lela oferir desgravacions i avantatges fiscals a aquelles persones que apliquin els criteris més exigents, ja que no deixa de ser la tendència de futur. Però potser on més s'ha insistit és a buscar una solució al desenclavament del país. Sobre aquesta qüestió cal una visió global i transversal, que defugui el debat aïllat sobre projectes concrets. Aquesta visió ha de comprendre una anàlisi de les infraestructures de comunicació exteriors i interiors, en les diverses modalitats de transport, així com una reflexió sobre el seu finançament.

En aquest sentit, la CEA ha estat convidada a la taula rodona organitzada per la Plataforma pel Ferrocarril a Andorra (AndRail) que ha tingut lloc al Centre de Congressos d'Andorra la Vella. En aquest escenari, la CEA ha proposat continuar treballant per fer una previsió que permeti establir un canal de comunicació ràpid que permeti connectar l'aeroport de la Seu d'Urgell i Andorra. S'ha parlat d'una mena de carril reversible, tipus VAO.

4.7.

DIVERSIFICACIÓ I INNOVACIÓ

En l'apartat 4.4 ja s'ha esmentat el convenciment de la CEA que Andorra necessita una major diversificació econòmica per fer front als reptes d'aquest mil·lenni. En aquest sentit, la Comissió de Diversificació i Innovació està treballant en diferents fronts. El turisme sanitari, per exemple, és un dels sectors que s'està impulsant en aquests moments amb tot un seguit d'empreses que estan treballant conjuntament per potenciar aquesta activitat.

El Consell General prepara la Llei d'actius digitals (Llei de la representació digital d'actius mitjançant l'ús de la criptografia i de la tecnologia de llibre registre distribuït i blockchain, en la seva denominació completa) i la CEA —i en particular la Comissió— n'ha estat fent el seguiment. Des d'Andorra Blockchain Association (AndBlockChain) s'espera que entri aviat en vigor per poder arrencar noves vies de negocis digitals amb garanties jurídiques.

La Comissió ha fet una breu presentació sobre els actius digitals durant el mes de juny per poder tenir més elements d'anàlisi sobre aquesta qüestió.

En l'apartat normatiu cal un desplegament intens per donar resposta a les necessitats tècniques. La Llei d'economia digital, l'emprenedoria i la innovació ha d'entrar a tràmit abans d'acabar la legislatura. Algunes de les fites del procés són millorar la identitat digital del país, crear el nou catàleg de formacions, elaborar el mapa dels processos administratius, la creació de l'agència de ciberseguretat o la implementació del nou pla director de mobilitat.

A l'octubre secretari d'Estat de Transformació Digital ha convocat els representants de l'Autoritat Nacional Financera, la Cambra de Comerç i la CEA per tal de transmetre'ls la situació actual a l'entorn del projecte de ciberseguretat. El programa inclou 63 iniciatives de les quals 50 estan en curs. Tres d'elles ja han estat implementades, el que fa un global d'execució del 20% sobre el total previst.

Algunes d'aquestes iniciatives són l'aplicació de salut o la simplificació de determinats tràmits administratius.

Es vol que tot el procés de licitació d'obres es pugui fer de manera electrònica: des de la publicació de l'edicta a la presentació de projectes i l'adjudicació final. A hores d'ara s'està pendent de la modificació de la Llei de contractació pública, que actualment no permet la licitació electrònica.

Properament està prevista la creació d'una agència de ciberseguretat que tindrà entre les seves funcions garantir la seguretat, reforçar capacitats del país, assolir i mantenir nivells de seguretat, ser el punt de contacte amb les autoritats competents, assessorar entitats públiques i privades i ser el punt de referència generador de confiança.

4.8. CEA MICRO

Des de començament d'any, la Comissió CEA Micro ha treballat en dos fronts. El primer és l'atenció a l'autònom i a la microempresa. En una primera fase s'està elaborant una guia de l'autònom i la microempresa, i en una segona fase es posarà en marxa un servei de consultes seguint l'esquema del

servei de consultes laborals. Per a ambdues iniciatives es buscarà patrocini.

El segon front se centra en l'oferta d'incentius a la contractació d'autònoms i microempreses i de productes i serveis del país. S'ha proposat a la Comissió Fiscal la introducció d'una deducció a l'impost de societats per compres de serveis o productes a empreses del país, vista la voluntat del Govern de revisar el règim de deduccions.

Aquesta reforma, a més, ha de reduir la càrrega administrativa dels contractats a l'hora de licitar.

La situació actual representa una oportunitat per adaptar la normativa andorrana a una realitat en què la col·laboració públicoprivada ha de ser la norma i no l'excepció; per la conveniència de dissenyar un model propi, innovador i competitiu, inserit en el marc europeu; i perquè grans reptes pendents del país, com la diversificació econòmica o la transició energètica, esdevenen impossibles sense una regulació de la contractació pública i les concessions moderna i flexible.

MITJANS DE COMUNICACIÓ

La presència de la CEA als mitjans de comunicació ha sigut novament molt àmplia, reflex de la intensa activitat duta a terme durant el 2021. Alhora, l'entitat consolida la seva presència digital, articulada al voltant del seu lloc web i de les seves xarxes socials, cadascuna de les quals compleix una missió diferenciada.

5.1. APARICIONS ALS MITJANS

Fem a continuació un petit recull d'entrevistes i reportatges que els mitjans de comunicació han dedicat a la patronal al llarg de l'any.

2 DE FEBRER

La CEA demana al Govern ajornar l'aplicació de la taxa als carburants, notícia al BonDia

15 DE FEBRER

Gerard Cadena, president de la CEA: «Basar l'economia en el turisme fa que patim», entrevista al Periòdic d'Andorra

24 DE MARÇ

La CEA destina 300.000 euros a una Trobada Empresarial Iberoamericana que vol batre rècords, notícia a Altaveu

15 D'ABRIL

Entrevista al director-gerent de la CEA, Iago Andreu, a La Rèplica, ATV

16 D'ABRIL

Espot afirma que la Cimera Iberoamericana és l'esdeveniment internacional més important que ha organitzat mai Andorra, notícia a Andorra Televisió

Espot assegura que la Cimera Iberoamericana és "l'esdeveniment de més calat internacional" que mai haurà celebrat Andorra, notícia al Periòdic d'Andorra

20 D'ABRIL

La XIII Trobada Empresarial arrenca reivindicant el paper de la innovació, notícia al Periòdic d'Andorra

23 D'ABRIL

La patronal no tem per la fiscalitat, notícia al Diari d'Andorra

24 D'ABRIL

La CEA situa en uns 300.000 euros el retorn econòmic directe de la Trobada Empresarial Iberoamericana, notícia a Andorra Televisió

26 D'ABRIL

L'Ara i aquí, de RNA, entrevista Gerard Cadena.

6 DE MAIG

La CEA, satisfeta amb la nova llei de contractació pública, notícia a l'Ara Andorra

2 DE JUNY

Debat sobre el mercat laboral amb Gerard Cadena i Gabriel Ubach, a DiariTV

27 D'AGOST

La CEA demana un enllaç directe de l'aeroport de la Seu fins a Andorra, notícia al BonDia

17 DE SETEMBRE

La CEA considera que «no és el moment» d'una reforma fiscal, notícia al Periòdic d'Andorra

30 DE SETEMBRE

Entrevista al director gerent de la CEA, Iago Andreu, a Els Matins de la Nacional, Ràdio Nacional d'Andorra

1 D'OCTUBRE

La CEA demana dues vies de connexió amb França i proposa l'emplaçament de la solana, notícia a l'Ara Andorra

Filloy presenta a la CEA els avenços fets en els accessos rodats entre Andorra i

França, notícia a Poble Andorrà

8 D'OCTUBRE

El cafè dels matins amb Gerard Cadena: l'empresariat i Grifols a Els Matins de la Nacional, Ràdio Nacional d'Andorra

14 D'OCTUBRE

El preu de les matèries primeres enfronta constructors i promotors, notícia al Diari d'Andorra

18 DE NOVEMBRE

La CEA obre les portes als adolescents

en motiu del dia Mundial de la Infància, notícia a Fòrum.ad

26 DE NOVEMBRE

L'encaix positiu amb la Unió Europea, article d'opinió d'Antoni Pol i Solé al Periòdic d'Andorra

30 DE NOVEMBRE

Els reptes i les oportunitats de l'acord d'associació amb Europa centren les XXII Jornades de la SAC, notícia a ANA Economia

5.2. MITJANS PROPIS

Les pàgines més vistes del web de la Confederació Empresarial Andorrana són, per aquest ordre: pàgina d'inici, Qui Som, la composició de la Junta Directiva, el contacte, la notícia de l'accés a França amb TMA o PCR, la capçalera de Notícies, la Trobada Empresarial Iberoamericana 2021, Sala de Conferències, El futur a debat i l'apartat de Publicacions.

La immensa majoria del tràfic ha procedit d'accessos directes (gent que ha teclejat la URL www.cea.ad) i del cercador de Google a parts iguals (47,33 i 46,56% respectivament). Altres fonts de trànsit destacables han estat les xarxes socials, el web de la Trobada Empresarial Iberoamericana 2021 o la Wikipedia.

Per segon any consecutiu, la secció del

web dedicada a les normatives relacionades amb la Covid-19 ha anat recollint les lleis i decrets de mesures excepcionals i urgents aprovades per les autoritats per fer front a la crisi generada per la pandèmia.

S'ha estrenat també un *microsite* dedicat al a la Trobada Empresarial Iberoamericana, que conté el dossier i el programa de l'esdeveniment i on, un cop finalitzat, es pot trobar una galeria d'imatges i vídeos dels panels i altres actes, disponibles al mateix temps al canal de YouTube de la Confederació. Al blog s'han publicat 33 notícies. En el seu conjunt, el web ha rebut 7.003 visites que han consultat 12.269 pàgines.

S'han fet 188 publicacions a LinkedIn que han tingut un total de 2.058 interaccions (m'agrada, comentar i compartir). El compte ha superat per primer cop els 1.000 seguidors, arribant 1.236. El compte

de Twitter també ha trencat la barrera del miler de seguidors durant aquest any, i ja en suma 1.284. Les 1.004 piulades fetes durant l'any han generat 3.567 interaccions. A això cal afegir-hi el canal de Twitter propi de CEA Micro, que compta amb 332 seguidors, però que durant el 2021 ha tingut una activitat escassa.

El canal de YouTube té 58 subscriptors i durant l'any el seu contingut s'ha vist ampliat amb 35 vídeos nous, principalment de la Trobada Empresarial Iberoamericana i de les XXII Jornades de la SAC. Aquests vídeos han estat reproduïts un total de 1.085 vegades. A tot això, el 2021 s'ha començat a compartir informacions a Google My Business —concretament 13—, la fitxa que apareix a la dreta en les cerques a Google, que han estat 14.838 en total.

WEB	LINKEDIN	TWITTER
33 NOTÍCIES	188 PUBLICACIONS	1.004 PIULADES
7.003 VISITES	1.236 SEGUIDORS	1.284 SEGUIDORS
12.269 PÀGINES VISTES	2.058 INTERACCIONS	3.567 INTERACCIONS
YOUTUBE	GOOGLE MY BUSINESS	
45 VÍDEOS	13 PUBLICACIONS	14.838 CERQUES
58 SUBSCRIPTORS	16.946 VISUALITZACIONS	334 CLICS
1.085 REPRODUCCIONS		

RELACIONS INSTITUCIONALS

En el seu paper com a patronal, la CEA ha mantingut al llarg de l'any nombroses reunions amb el cap de Govern i amb diferents ministres per tractar projectes de llei i altres iniciatives que interessen als seus representats. Però hi ha hagut també altres contactes prop de les institucions públiques.

6.1. AMB ENTITATS PÚBLIQUES I PARAPÚBLIQUES

A demanda de la patronal, el 27 de gener FEDA ha presentat als associats i associades de la CEA les previsions d'inversió i compres de la parapública. La trobada ha comptat amb la presència de la ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat, Sílvia Calvó, i del director general de FEDA, Albert Moles, que han exposat les principals línies d'inversió. També s'han compartit les previsions de compres per l'any 2021. Finalment, s'ha destacat la voluntat tant de Govern com de la CEA de repetir periòdicament aquesta activitat. La intenció és oferir informació de qualitat i d'alt valor afegit als membres de la patronal.

A final d'any, la Confederació Empresarial Andorrana s'ha sumat un any més a la campanya de recollida de joguines a benefici de Càritas que organitza RTVA. La 29a edició ha començat el 15 de desembre i s'ha allargat fins al 2 de gener

del 2022 amb l'objectiu que cap infant que ho necessiti es quedi sense joguines per Nadal.

Les joguines, que havien de ser noves i sense embolicar, es podien lliurar —entre altres punts— a les oficines de la Confederació Empresarial Andorrana, al carrer Prat de la Creu, 8, d'Andorra la Vella. L'impulsor de la campanya, Oskar Royo, ha destacat que “volem mantenir viva la recollida i, encara que per la Covid-19 hàgim de canviar coses, les famílies ho necessiten encara més. Donar normalitat durant les festes és l'objectiu que busquem”.

RELACIONS INTERNACIONALS

El procés d'internacionalització de les empreses andorranes està més viu que mai. La recent celebració de la Trobada Empresarial Iberoamericana i el futur acord d'associació amb la Unió Europea són dos factors que contribueixen a accelerar una tendència que, d'altra banda, té un recorregut de més llarg abast, que no afecta només el Principat, per bé que aquí ho fa especialment. Per això la Confederació mira d'estrènyer sempre vincles amb actors forans.

7.1.

AMB ORGANITZACIONS EMPRESARIALS

La Confederació Empresarial Andorrana manté convenis de col·laboració amb onze organitzacions anàlogues d'arreu. Són, per ordre alfabètic, l'Agência para o Investimento e Comércio Externo de Portugal, E.P.E. (AICEP), l'Asociación de Empresarios de Alcobendas (AICA), l'Associação Industrial Portuguesa-Câmara de Comércio e Indústria (AIP-CCI), l'Associação Nacional de Jovens Empresários (ANJE), l'Azerbaijan Export and Investment Promotion Foundation (AZPROMO), la Bulgarian Industrial Association-Union of the Bulgarian Business, la Confederación Española de Organizaciones Empresariales (CEOE), la Coordination des Associations et GIE du Marché Dossolo Traoré (BENSO), la Confédération des PME, la PIMEC-Petita i Mitjana Empresa de Catalunya o la UNION des Initiatives pour le Développement.

7.2.

IV FÒRUM IBEROAMERICÀ MIPIME

La responsable de la Comissió d'Afers Internacionals de la CEA, Montserrat Ronc-hera Santacreu, ha participat de manera telemàtica al IV Fòrum Iberoamericà de la MIPIME, que s'ha celebrat del 25 al 27 d'octubre de manera conjunta des de Brasília i Madrid, en format semipresencial.

L'esdeveniment s'emmarca en les reunions preparatòries de la XXVIII Cimera Iberoamericana de Caps d'Estat i de Govern, que tindrà lloc a la República Dominicana l'any 2022, i compta amb la participació de responsables de polítiques MIPIME dels països iberoamericans, experts i representants d'organismes multilaterals i d'organitzacions empresarials de la regió.

El Fòrum té com a missió analitzar les polítiques públiques per a la recuperació econòmica de les MIPIMES, fent èmfasi en els joves empresaris de l'Amèrica Llatina,

el crèdit/finançament per als petits negocis, així com la innovació i els nous models de negoci de les MIPIMES en el context post-Covid.

Durant la tercera jornada s'ha dut a terme el II Fòrum Iberoamericà d'Innovació Oberta, que té com a objectiu principal reflexionar sobre les oportunitats i bretxes existents derivades del canvi tecnològic a què s'enfronten les nostres empreses, la necessitat d'implementar iniciatives públiques de foment a la innovació oberta, el desenvolupament de la indústria del capital emprenedor a Iberoamèrica o analitzar casos d'èxit com el de Venture Corporate.

7.3.

AMB ALTRES ENTITATS I ORGANISMES ESTRANGERS

La CEA és des del 16 de novembre organització nacional associada (ONA) de la Fundació Iberoamericana per a la Gestió de la Qualitat (FUNDIBEQ). La signa-

tura del conveni entre les dues entitats acredita un procés que va començar en el decurs de la XIII Trobada Empresarial Iberoamericana celebrat el mes d'abril a Andorra la Vella.

FUNDIBEQ és una organització supranacional, sense ànim de lucre, que desenvolupa la gestió global de la qualitat en l'àmbit iberoamericà per millorar la competitivitat del teixit econòmic i social dels països iberoamericans. El seu objectiu és l'avaluació de la gestió de les organitzacions, identificant-ne els punts forts i les àrees de millora que serveixin per establir plans de progrés i també com a informació per al desenvolupament i la planificació estratègica.

La missió de la CEA com a organització nacional associada a FUNDIBEQ serà promoure el model iberoamericà de la cultura de la qualitat i de l'excel·lència en la gestió a totes les organitzacions d'Andorra.

FUNDIBEQ gestiona el Premi Iberoamericà de la Qualitat i el Programa IberQualitas, que és un projecte adscrit a la Cimera Iberoamericana de Caps d'Estat i de Govern. A partir d'ara, la CEA podrà presen-

tar la candidatura d'empreses andorranes al premi i ser membre del jurat.

veu que pugui ser operatiu abans de dos anys.

A hores d'ara, les dues organitzacions andorranes que han aconseguit el guardó han estat MoraBanc —aleshores BIBM— l'any 2001 i Andorra Telecom el 2020. Els propers mesos la CEA implementarà el premi andorrà de la qualitat, que es pre-

RELACIONS AMB ALTRES ENTITATS

La Cambra de Comerç, Indústria i Serveis, l'Empresa Familiar Andorrana i la Confederació Empresarial Andorrana mantenen relacions assidues i, si les circumstàncies ho permeten, miren de consensuar posicionaments per poder fer més força en la defensa dels interessos de l'empresariat. Però la CEA també interactua amb freqüència amb associacions d'àmbit social, cultural i esportiu.

8.1. AMB LA CCIS I L'EFA

Entre altres activitats conjuntes ja esmentades en aquesta memòria, les tres organitzacions han compartit el posicionament favorable a la instal·lació dels laboratoris d'immunologia Grifols a Sornàs (Ordino), amb una inversió inicial de 25 milions d'euros i una inversió anual de 7 milions d'euros.

Les tres institucions defensen l'atracció d'inversions que contribueixin a la diversificació econòmica i aportin un valor afegit real a l'economia, consolidant un desenvolupament qualitatiu i sostenible.

La Cambra i la CEA, com a membres d'Andorra Desenvolupament i Inversió (ADI), han estat informades del projecte i dels avantatges que pot aportar a un procés d'obertura econòmica, tot i que correspon al Govern l'estratègia i la prospecció de projectes d'inversió estrangera, atesa la seva dimensió més política.

La CEA, l'EFA i la CCIS consideren que aquests resultats són fruit del procés d'obertura i homologació de l'economia andorrana desplegat al llarg de l'última dècada i esperen que la implantació de Grifols a Andorra obri la porta a altres projectes empresarials que contribueixin a enfortir la marca de país. Al parer de les tres institucions, aquest és un projecte positiu i beneficiós per al país, ja que connectarà diferents sectors d'activitat i generarà nous llocs de treball qualificats.

D'altra banda, a final del 2021 s'ha fet la convocatòria i selecció de companyies que han participat a la missió empresarial a l'Exposició Universal 2020 a Dubai del 25 al 29 de gener del 2022. La missió està organitzada per Andorra Business i la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra, amb la col·laboració i participació de la Confederació Empresarial Andorrana i l'Empresa Familiar Andorrana i té un objectiu triple: que les empreses participants puguin analitzar in situ les oportunitats d'inversió i comercials que ofereixen els Emirats Àrabs Units, que visquin experiències i rebin suport a la internacionalització, i participar a la projecció d'Andorra i de l'entorn econòmic i social andorrà durant l'Expo de Dubai.

S'ha creat una agenda individualitzada de contactes empresarials per a cada empresa participant que ho demanat.

8.2. AMB ASSOCIACIONS I ENTITATS SOCIALS, CULTURALS I ESPORTIVES

El director general d'ENSISA, David Hidalgo, ha presentat a la seu de la CEA la candidatura de Grandvalira-Soldeu-El Tarter per acollir el campionat del Món d'Esquí el 2027. El 28 de setembre, Andorra va presentar oficialment el contingut del dossier de candidatura en la reunió anual de tardor de Zuric, al mateix temps que es presentaven les candidatures de Crans Montana (SUI), Garmisch-Partenkirchen (GER) i Narvik (NOR). De moment, la Federació Internacional d'Esquí ha valorat l'alt nivell dels aspectes més rellevants del projecte relacionat amb la capacitat organitzativa del Principat. Caldrà, però, esperar al maig del 2022 per conèixer la decisió de la federació.

Hidalgo també ha explicat a la patronal el procés de l'entrada d'Ensisa al capital d'EMAP. A principis d'any s'ha fet una valoració general de les dues entitats i s'ha dissenyat un procés d'integració que recull d'entrada tots els aspectes susceptibles d'entorpir la negociació, per tal de preveure i resoldre els possibles esculls que poguessin sorgir durant el procés, com ara el repartiment de les accions.

La nova societat integra el 100% de les accions d'ENSISA i d'EMAP, societats explotadores de les estacions de Soldeu El Tarter i Pal Arinsal.

La composició accionarial inicial serà d'un 40,09% per part de Canillo, un 39,66% per part de Crèdit Andorrà i un 19,9% per part de la Massana, que s'apujarà fins al 30% en els pròxims sis anys.

El pla estratègic preveu inversions per valor de més de 60 milions d'euros a les pistes dels sectors de Soldeu El Tarter de Grandvalira, i una inversió de 36,4 milions d'euros de cara al 2022 per desenvolupar el projecte de connexió esquiable entre Arinsal i Pal a través de dues noves pistes, xarxa d'innivació i un edifici de serveis a la zona.

Aquesta integració aportarà beneficis significatius, tant en l'àmbit econòmic com en la cohesió del model de negoci,

amb l'objectiu de ser més competitiu en els mercats internacionals i eliminar la competència interna, situant Andorra com una destinació de neu top 10 mundial.

Al novembre, en el marc del Dia Mundial de la Infància i fruit de la política de responsabilitat social de la CEA, s'ha organitzat conjuntament amb UNICEF una diada de junta oberta als joves, destinada a compartir l'actualitat empresarial amb les futures generacions i a escoltar les seves propostes.

Dos alumnes de batxillerat de l'Escola Andorrana, Martina Damian i Àlex Marijuan, de 16 anys, acompanyats de la seva professora d'Economia, Itxaso Sans, i de la coordinadora de PAS/CAS,

Pilar Rabassa, han pogut compartir les seves idees en relació a diversos temes d'actualitat amb el president de la patronal i alguns dels membres de la junta directiva.

Més informació de les sortides professionals relacionades amb el turisme a l'escola, més facilitats per als treballadors per accedir als habitatges de lloguer i una taxa turística lineal són algunes de les propostes que els dos joves han fet. Per reduir l'impacte de la petjada de carboni a les empreses, els joves creuen que cal donar facilitats perquè sigui més còmode ser sostenibles que contaminar.

A més han proposat pujar el preu de la benzina, fer carrils segregats per als autobusos, ampliar la flota, millorar les freqüències del transport públic i limitar la circulació dels vehicles més contaminants en determinades franges horàries. La iniciativa ha estat molt ben valorada per les dues parts i la voluntat és poder establir en el futur noves vies de col·laboració entre l'escola i la CEA.

AMB EL PATROCINI DE:

**ASSOCIACIÓ DE FABRICANTS DE
PRODUCTES DE TABAC D'ANDORRA**

Confederació Empresarial Andorrana
Prat de la Creu, 8, escala B 2n
AD500 Andorra la Vella | Principat d'Andorra
Tel. +376 800 020 | info@cea.ad | www.cea.ad